

Aanwezig: De heer T. Kaffa (voorzitter), de heer E. Braam, de heer R. Nunnikhoven, de heer D. Cupedo, de heer G. Kruger, mevr. A. Prenger; mevr. N. Kames, de heer M. Weterings, mevr. A. Koegler-Bohm; de heer U. Oelen, de heer J. Loof, de heer C. Sleddering; de heer S. Geleijnse, de heer M. van Enk; de heer J. D. Stam; de heer M. el Majjaoui; mevr. W. van Nunen, de heer E. v.d. Veer; mevr. E. Woudstra, de heer C. Dolmans, de heer R. Veerman, de heer H. Verburgh; de heer D. van Dam, de heer A. Zoghbi; de heer M. van 't Eind, de heer W. Smith, mevr. S. van Maarseveen en mevr. L. Oude Alink.	
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester mevr. H. Sahin, wethouder, de heer W.J.M. van Damme, wethouder, de heer A. van de Laar, Wethouder, de heer M. Wit, wethouder de heer G. van Malsen en wethouder, mevr. L. Bentvelzen	Griffie: Forumgriffier: de heer J. Hoefnagel

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Welkom allen bij de gezamenlijke Forumvergadering met betrekking tot de behandeling van de jaarstukken 2022 en halfjaar rapportage 2023, Kadernota 2024. Ook de kijkers thuis, van harte welkom. Vandaag is de bedoeling om zoveel als mogelijk als de vragen nog niet beantwoord zijn, technische vragen te stellen. Met de nadruk op technische vragen.

2. Algemeen spreekrecht

De voorzitter: We hebben vandaag geen insprekers.

3. Raadsvoorstel 1e halfjaar rapportage 2023 en kadernota 2024 (no 23 043)

De voorzitter: En kunnen we wat mij betreft naar het agendapunt 3, het raadsvoorstel eerste halfjaar rapportage 2023 en Kadernota 2024. Mijn voorstel is om op volgorde van partijgrootte deze vergadering af te wikkelen. Daarom zullen we starten bij Beter Voor Rijswijk. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer Kruger, gaat uw gang.

De heer Kruger (BvR): Nou, ik kijk wel even naar mijn burens want er zijn meerdere fractiegenoten die wat is opgevallen waar ze een toelichting op willen hebben. Ik denk dat ik maar met de deur in huis val door maar te beginnen bij de pagina's aan te geven zodat u het makkelijk terug kunt vinden. Op pagina 6 worden er ineens extra kosten gemaakt om verkiezingsmateriaal over te hevelen naar het Huis van de stad. Dan denk ik van, joh, wat is dit? Behoort dat niet tot de normale verhuizing van alle afdelingen? Want dan kan je je hart vasthouden als iedere afdeling straks een eigen verhuispotje moet gaan inrichten. Misschien dat u daar nog een antwoord over kunt geven? Dan heb ik nog een vraagje, dat kunt u misschien uitleggen. U heeft in 2023 77.000 euro subsidie toegekend aan de Schouwburg. Een staartje van de coronamaatregelen maar in dit jaar kan ik me niet herinneren of dat we daar met mondkapjes hebben gezeten en speciale maatregelen. Misschien kunt u uitleggen wat daarvan de bedoeling was? Dan heb ik nog, ja, pagina 27 heeft u het over, er is een discussie gaande over de vervangen van de woonwagens in Rijswijk. We hebben regelmatig de afgelopen jaren gevraagd wanneer die zouden worden overgeleverd naar de woningcorporaties? Iedere keer werd er gezegd, ja, we zijn ermee bezig. En hebben we een keertje juist overgeslagen, het een keer niet gevraagd, maar het blijkt nog steeds niet gerealiseerd te zijn. We staan in ieder geval voor het punt om een heleboel afgeschreven woonwagens te vervangen. U heeft een extern deskundige aangeschoven voor ik geloof 80.000 euro om dat traject te begeleiden. De vraag is, kunt u eraan toezeggen dat zodra dit allemaal is opgelost, dat dan meteen de overdracht wordt gerealiseerd naar de woningcorporaties? Nou, dan heb ik nog een vraag, een kleine, een simpele vraag. Er wordt voor 30.000 euro, wil u een nieuwe gasinstallatie neerzetten. Terwijl we onlangs besloten hebben, omdat al die auto's die zijn inmiddels afgeschreven, die worden vervangen door elektrische en ik zie ze al rondrijden. Ook al hoorde ik dat het eerste exemplaar al twee jaar oud is. Maar wat heeft het voor zin om daar 30.000 voor uit te geven? Want dat is waarschijnlijk niet de totale kosten want dat ding moet gekeurd worden, moet aangesloten worden en hij zou acht jaar meegaan. Nou, ik denk niet dat we over acht jaar die auto's nog hebben rijden. De vraag is, waarom kunnen die wagens niet gewoon worden afgetankt bij normale marktpartijen, zoals bijvoorbeeld een tankstation in de Harnaschpolder in Den Hoorn, tankstation aan

de Peuldreef. Die verkoopt nog steeds LNG, niet te verwarren met LPG. En als ... Volgens mij ben ik er dan. Ja. En dan heb ik, heeft Dennis Cupido nog enkele vragen.

De voorzitter: Mevrouw Koegler?

Mevrouw Koegler Böhm (RB): Ja, ik wou graag een punt van orde maken want in de procesbrief had ik begrepen dat we een informatiesessie hadden net waar we vragen konden stellen. En de helft van de vragen van de heer Kruger zijn net beantwoord in die sessie en toen zag ik de fractie van BVR op de bank zitten. Maar nu, volgens mij is het niet de bedoeling dat we dit soort vragen nu gaan stellen maar dat we doorvragen op de antwoorden die we net gekregen hebben.

De voorzitter: Op zich is het niet, niet toegestaan om die vragen te stellen. Alleen als ze inderdaad al gesteld zijn in de sessie voorafgaand aan deze vergadering is het een klein beetje inderdaad overbodig en een overkill. Ik ben zelf niet bij die sessie geweest omdat ik een werkverplichting had dus ik heb daar helaas geen eigen ervaring mee. Maar als dat zo is dan is het een beetje overkill.

De heer Kruger (BvR): In het verleden altijd was afgesproken dat we krijgen de stukken toegezonden, een formuliertje erbij dat je dus fractiebreed kon je vragen stellen. We kregen daar ook antwoord op voor de behandeling en dat was voor iedereen gelijk. Je kon elkaars vragen zien, elkaars antwoorden. Dat is deze keer is dat kennelijk besloten om het niet te doen.

Mevrouw Koegler Böhm (RB): Ik denk niet dat we nu hier de procedures ter discussie gaan stellen.

De heer Kruger (BvR): Ik heb niet aan alle tafeltjes aangeschoven dus het is een beetje een tombola dan aan het worden. Dan moet je het raadsbreed doen maar er werden tafeltjes, kon je uitschaven van waar je wilt aan zitten. Dus ik vind het volledig in mijn recht om deze vraag hier te stellen.

De voorzitter: Ik zeg ook niet dat het niet mag, mijnheer Kruger, begrijpt u me niet verkeerd. Om de discussie even een klein beetje centraal te blijven houden, dank u, is het iets nieuws van dit jaar En in het presidium gaat dit geëvalueerd worden en waarschijnlijk krijgt u dan terugkoppeling op de evaluatie.

De voorzitter: Iemand anders van Beter Voor Rijswijk die nog vragen had op dit moment, heeft? Dat is mooi. Dan wil ik graag het woord geven aan de fractie van GroenLinks.

De heer Van 't Eind (GL): Ja, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van 't Eind (GL): Ja, ik wacht even tot het rumoer een beetje klaar is. Op uw verzoek uiteraard hou ik bij nog even de beschouwingen op de halfjaar rapportage en de Kadernota nog voor me. Maar dat is ook logisch, dat komt over twee weken. Daarnet hadden we een technische sessie, daar zijn heel veel van mijn fracties vragen ook al beantwoord. Ik hou het even op drie vragen die misschien iets politiek zijn maar volgens mij mag dat op een Forum ook, maar technisch politiek, ach. Mijn eerste vraag gaat eigenlijk over, een van de redenen, of nou, één, dat is niet de belangrijkste reden maar een van de dingen waarmee onze begroting ook onder druk staat is dat wij een relatief hoog bijstandsperscentage hebben per hoofd van de bevolking ten opzichte van andere steden. Als ik dat goed heb begrepen, ook eerder vanuit een ribbrief die we in december hebben gehad. En dat daardoor de BUIG-uitkering die wij krijgen niet dekkend is. Mijn vraag is,

kan de wethouder toelichten waarom wij, waarom dat percentage nou eigenlijk hoger is in onze stad, waar dat aan ligt en wat wij daaraan kunnen doen? Dat is vraag één. Een tweede vraag die wij hebben is, en het gaat meer over toegankelijkheid van voorzieningen. Dus we vinden het heel vanzelfsprekend dat voorzieningen in Nederland toegankelijk zijn voor iedereen en dat geldt ook voor digitale voorzieningen. Nou, we hebben net ook een presentatie over de digitaliseringsagenda gehad. Daar staat ook het een en ander over toegankelijkheid in de halfjaar rapportage. Wij hebben ook als Rijswijk stappen gezet, wij hebben nu status C waarmee één website of app voldoet aan toegankelijkheid. Dus voor mensen waarvoor het moeilijker is om mee te doen dus denk aan slechtdzienden, mensen die anderszins een beperking hebben. Maar wij zijn wettelijk verplicht om snel status B of A te halen. En wij vroegen ons af op welke manier wij daar nu mee bezig zijn om die status omhoog te krijgen, het liefst naar A maar we moeten naar B en daar lezen we niks van terug. Dus wij vroegen ons af hoe we daar voorstaan? En dan tot slot voor mijn eerste termijn, we hebben in december 2022 een motie aangenomen, de inwoner is geen klant. In die motie hebben wij opgeroepen om zo min mogelijk het woord klant nog te gebruiken en niet meer van klant te spreken. Die is met grote meerderheid aangenomen. Volgens mij heeft alleen de VVD toen niet ingestemd met die motie. In die motie hebben we ook opgeroepen om bij de halfjaar rapportage te rapporteren over hoe het college daar invulling aan wil geven. Wij zien daar niks van terug dus wij vroegen ons af waarom niet en wij vroegen ons af wat de status daarvan is? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan wil ik graag het woord aan Rijswijks Belang geven en mag dat mijnheer Weterings? Gaat uw gang.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, dank u wel. Laat ik vooropstellen om even alle ambtenaren te bedanken voor de tafelavond, zeer toegankelijk, zeer open, we konden alle vragen daar stellen. Dat hebben we ook gedaan, voor ons zijn de meeste vragen beantwoord. Ik heb eigenlijk nog één vraag, of het college zelf nog een mededeling heeft vanuit de halfjaar rapportage wat ze nog aan ons zouden moeten melden? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan wil ik het woord geven aan Wij. Rijswijk. Mijnheer Zoghbi, gaat uw gang.

De heer Zoghbi(WIJ.): Ja, dank je wel, voorzitter. Nou, wij hebben ook kennisgenomen van de stukken. We zijn behoorlijk geschrokken van een aantal uitgaven en de hoogtes hiervan. We hadden honderden technische vragen kunnen stellen maar we houden onze mening voor het politieke debat in de raad. We hebben wel één belangrijke vraag. Vorig jaar lazen we in de begroting dat we tot 2025 positieve financiële cijfers zouden krijgen. Zojuist kregen we een nieuwe prognose en het verschil tussen die twee inschattingen is dag en nacht. Wat blijkt, we krijgen het de komende jaren zeer zwaar. Afgelopen jaar was het min 11 miljoen, 2023 zien we min 6,5 miljoen in het rood en volgens de ambtelijke organisatie wordt 2026 pas een ravijnjaar. Hoe kunnen we in één jaar tijd van een redelijk positieve prognose naar een aantal jaren met tegenvallende cijfers gaan? En hoe gaan wij weer grip krijgen op onze financiën? Dat waren onze vragen. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Geef ik graag het woord aan D66. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Ik ben de financieel woordvoerder, u zult het met mij moeten doen.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Woudstra, met alle plezier.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank. Ik zal niet in herhaling vallen van de vragen die eerder zijn gesteld of opmerkingen die net zijn gedaan. De meicirculaire hebben we gister gekregen en we zien dat die niet is wat de

verwachting was. We hebben het nu natuurlijk nog niet intensief kunnen bestuderen dus we houden het graag nog even ook voordat we in het Kaderdebat er ook nog op terugkomen. Maar zou de wethouder alvast een algemene reactie kunnen geven op de gevolgen voor Rijswijk? Even aanvullend op wat er staat. En ook een doorkijk naar de septembercirculaire waarvan wij net begrepen dat die mogelijk ook nog wat tegenvallers gaat kennen. En daar kunnen we maar beter op voorbereid zijn want we maken ons inderdaad dan zorgen over onze grip en het vervolg daarop. De andere dingen die ons opvielen die zijn, komen voor een deel voort, hebben we net ook bevestigd gekregen, aan het feit dat we bezig zijn om onze financiële administratie op orde te krijgen. En dat we onze financiële administratie op orde krijgen betekent ook dat we in de eerste halfjaar rapportage, en ik ben op een gegeven moment gestopt met tellen, meer dan tien wijzigingen zien van dingen die niet goed geregistreerd waren en nu gecorrigeerd worden. Maar ze waren wel allemaal aan de zeg maar negatieve kant, dus dingen waar we zelf niet goed hadden, onze organisatie niet goed hadden opgenomen dat ze ons structureel geld gaan kosten of erin zaten. Nou, we zijn allereerst blij dat we het nu zien, dat het er nu wel goed in verwerkt wordt, de kosten van onze raad zelf bijvoorbeeld. Aan de andere kant betekent het wel wat. Zou de wethouder aan kunnen geven hoe hij dat ziet? Want als we beter met ons geld omgaan en het beter gaan registreren zou je ook aan kunnen geven, gaan we daar dan ook een voorziening voor treffen dat we dit weten of een besparing ergens anders tegenoverstellen? Wat gaat de organisatie hiermee doen en van leren? Ben ik namelijk heel benieuwd naar. Over de risico's. We zien dat de oplopende rente, daar is het net ook al even over gegaan, de arbeidsmarkt die moeilijk is en binnenstedelijke ontwikkelingen die stoppen maar we hebben ook te maken met achterstallig onderhoud op scholen en bij sportterreinen bijvoorbeeld. We zouden nog een overzicht krijgen van het maatschappelijk vastgoed en wat we daar op de lange termijn aan gaan doen. Wanneer kunnen we die maatschappelijk vastgoed ontwikkeling verwachten zodat we al deze ontwikkelingen ook naast elkaar kunnen zetten en het college en wij daarop kunnen sturen? Dan één verzoek, we hebben het vaak over direct duidelijk en dat was het jaarverslag en de halfjaar rapportage dit jaar nou net even niet. We hebben meer afkortingen mogen tellen dan in voorgaande jaren en dat vinden we jammer want we waren echt heel goed bezig om het in betere taal en begrijpender te krijgen. En ik heb nu echt letterlijk een aantal keren gegoogeld om te begrijpen wat er stond met halve zinnen. Ik heb net ook wat correcties daarop gekregen maar fijn als er nog een keer doorheen gelopen kan worden om afkortingen en andere dingen eruit te halen. En dat daadwerkelijk de tekst erboven ook een verklaring is voor wat eronder staat. Dat verzoek. Heel specifiek, de fietsenstallingen. We zien dat de pop-ups goed lopen, er wordt ook iets meer geld aan uitgegeven dan begroot. We hebben het eerder ook gehad over een eigen plek. Niet een pop-up maar een structurele oplossing. Hebben wij het goed dat dit ook nog loopt en wanneer krijgt dat een vervolg? We zien dat de exploitatie parkeren oploopt maar daar komen we nog over te spreken begrepen wij dus dat houden we voor dan. En dat er subsidie is gegeven voor de fietspaden door de MRDH. Nou, we hebben eerder ook gesprekken gehad dat ook Zuid-Holland en het Rijk geld zouden hebben voor fietspaden. Klopt het dat dit alleen bij de MRDH gelukt is en lopen die andere nog of was dat de enige optie? En bij Hof van Sion en BMX zien we dat we nu nog daar ontwikkelingen doen die ook duurder worden, die dus niet uit de grex worden betaald. Klopt het dat dat is omdat de grex ook voor die delen al over is gedragen en wij daar dus nu zelf voor de voorzieningen gaan? En hoe gaan we daar in de toekomst dan mee om, dat we voorzieningen voor de wijk ook uit de grex betalen in plaats van uit de lopende begroting. Hoe ziet de wethouder dat, dat de ontwikkeling van de wijk ook in de grex blijft zitten? Even kijken. Nou staat er ook dat we wat mooie dingen gaan doen met verharding en steen, daar zullen wij nog op terugkomen. In Trias hebben we een tijdelijke huur en een tijdelijke bestemming. Welke optie ziet de wethouder om daar een tijdelijke invulling aan te geven en te kijken of we nog wat maatschappelijk kunnen doen dan wel financieel kunnen doen met een vergoeding daartegenover? Want wat is de horizon waarop we moeten rekenen nu we nog geen plannen hebben daarvoor maar wel plannen aan het maken zijn? Daar krijgen we graag wat meer inzicht in. En als een na laatste, dan weet iedereen waar ik ben. We lezen dat de Woo wordt uitbesteed. We snappen

dat deze kortetermijnoplossing nodig is gezien de kennis en kunde maar we zien wel een probleem voor de toekomst. De Woo is echt iets wat de gemeente zelf moet kunnen doen, de Wet open overheid. Het gaat over onze informatie die we als gemeente openbaar maken. Dus daarvoor in blijven huren vinden wij geen goed idee. Dus is er een lange termijn proces voor het verbeteren en het feit dat we dat zowel in de informatievoorziening dan wel in de begeleiding door ambtenaren zelf ook beter gaat lopen? En zit dat in de digitaliseringsagenda of zou dat apart moeten? En tot slot de Omgevingswet. Er is een transitievergoeding door het Rijk beschikbaar gesteld. Waar zien we die terug? Gaat dat via de koepels of krijgen gemeenten die niet zelf? Een vraag. En er zijn ook baten aangegeven voor de Omgevingswet, die konden wij niet terugvinden. Gaat dat op een latere termijn nog gebeuren of wanneer denkt Rijswijk daar, u als gemeente daar wat mee te gaan doen? Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Geef ik graag het woord aan VVD. Mijnheer Sleddering, gaat uw gang.

De heer Sleddering (VVD): Ja, dank, voorzitter. Ik zal maar geen technische vragen stellen, dat is wat te link. Maar normaal als iemand verdrinkt dan gaat die geen technische vragen stellen maar dan roept die om help. Dus ik ga maar eens even vragen of het college wel in de juiste mindset zit om help te roepen? Want het gaat toch echt niet goed. En hoe komt het nou dat ik dat gevoel heb, zeker na de meicirculaire, wat collega van D66 ook zei, dat ik dat gevoel heb van, man, het gaat helemaal niet goed en ik nergens in de stukken enige mate vorm van alarmering zie. Zie ik het nou verkeerd of komt het nog van het college, dat er iets aan de hand is en dat alarmfase drie aan de hand is? Dus dat is eigenlijk mijn enige zorg. Ik doe een klemmend beroep op het college om iets serieuzer met de negatieve berichtgeving die wij gister hebben gekregen om te gaan naar de raad. Want anders zeg ik tegen de wethouder financiën, blijven die andere mensen maar leuke dingen voorstellen, een nieuw clubhuis en dat soort dingen. Nou ja, het geld is geen issue. Nou, het geld is wel een issue als u de meicirculaire van gisteren heeft gelezen. En ik vraag het college daar zeer nadrukkelijk over te communiceren naar de raad. Verder zou ik graag, ik heb het door de teksten heen proberen te vinden maar ik kon het niet goed vinden, of het college bereid is voor het Kaderdebat ons een overzichtje te geven van alle fondsen die wij hebben opgericht met de Enecogelden en hoe de uitputting daarvan is verlopen? Hoeveel is daarvan uitgegeven en waaraan? Want dat willen wij graag betrekken in het debat. Een algemene conclusie is dat ik het woordje overschrijdingen, verkeerd geboekt, dat ben ik nog wel eens tegengekomen. En ergens lees ik dat de administratieve organisatie, dat het allemaal goed gaat en veel beter gaat maar ik vind zelf dat als ik de stukken lees ik te vaak woorden kom van overschrijdingen, verkeerd geboekt, verkeerde prijs berekend. Ik word daar zelf een beetje nerveus van en dat is op mijn leeftijd buitengewoon onverantwoord. Dus ik wilde vragen of het college, die veel jonger is dan ik, ook dat nerveuze gevoel heeft over al die overschrijdingen en verkeerde boekingen? Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sleddering. Geef ik graag het woord aan de fractie van het CDA. Gaat uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ja, dit is altijd een vergadering met heel ongelijksoortige inbreng. Het is lastig om tussen de technische en de politieke vragen in te blijven of toch aan de verleiding toe te geven, zoals de heer Sleddering deed, om meteen ook een statement af te leggen. En ik moet zeggen dat ik zijn statement heel goed begrijp. Ik hou het toch bij een paar vragen die ik net niet in het technische voorbereidende deel heb gesteld. Waarover overigens dank aan de ambtelijke organisatie want dat werkt perfect. Twee vragen, meer in algemene zin. Als je kijkt naar de uitgaven van de gemeente Rijswijk, dan valt mij eigenlijk jaar op jaar op dat het aandeel voor de sociale uitgaven niet alleen in absolute zin stijgt maar ook

in relatieve zin. Dus van de totale uitgaven van onze gemeente, vanuit onze inkomsten, besteden wij misschien een jaar of zes, zeven geleden iets van rond de 30 procent aan sociaal domein en dat loopt nu op naar dik 40 procent. In technische zin was het antwoord vanavond dat dat in hoge mate toch is veroorzaakt de afgelopen jaren door de enorme stijging in de jeugdzorg. Nou, daar hebben we het in het politieke debat ook vaak over gehad. Maar ik zou toch, ik weet niet van welke wethouder, maar van het college een reactie willen horen of we daar in algemene zin ook een verklaring voor hebben en of we daar niet te ver in gaan? Want als we zo doorgaan in dit tempo, dan zullen we op een jaar of vijf, zouden we van al onze uitgaven ongeveer 50 procent besteden aan maatregelen in het sociaal domein. De tweede meer algemene vraag is aan de hand van een passage in de halfjaar rapportage. Daar staat dat, en dat is een meevaller gelukkig in tegenzin tot vele andere verhalen, dat voor Eikelenburgh, dat we daar een winstneming kunnen opstrijken van zo'n ongeveer 2 miljoen euro. Dat komt omdat we daar in de vorige raadsperiode met rechts besloten hebben om de daar geplande gesubsidieerde woningen om te zetten naar 36 duurdere woningen, 12 in het dure segment en 24 in het middensegment. Dat zijn dus 36 woningen die we hebben omgezet en die door de constructie van Eikelenburgh de gemeente 2 miljoen euro opleveren. Nou zijn alle bouwlocaties niet over één kam te scheren, we hebben overal andere posities of geen grondpositie of andere afspraken met bouwers of eigenaren van de grond. Maar ik zou het college willen vragen of het niet zo mogelijk is om bij bouwlocaties, zeker als we weer overwegen om toch sociale woningbouw, gesubsidieerde woningbouw daar te plannen, om dan ook het verschil aan te geven spontaan bij het raadsvoorstel zonder daarop gevraagd hoeft te worden wat dat in financiën voor de gemeente scheelt. Met andere woorden, wat we daar als gemeente op toeleggen als we gesubsidieerd bouwen en wat we daaraan verdienen eventueel als er het middensegment of duurder wordt gebouwd. Ja, en één opmerking als het mag richting de woordvoerder van GroenLinks, die had het over de digitale toegankelijkheid. Helemaal eens natuurlijk, moeten we ook van de wet doen. Maar ik wil ook wijzen op het grote aantal ouderen wat we hier in de gemeente hebben wonen. Daar zit ook een ouderensegment in die het echt niet meer aankan om digitaal zaken te bestellen of informatie tot zich te nemen. En ik zou de vraag dus willen aanvullen met ook een vraag om met deze groep rekening te blijven houden en ook informatie op papier bij de balies hier in het stadhuis beschikbaar te houden voor de meest noodzakelijke dingen. Onze ervaring is, en we hebben ook verhalen gehoord, dat mensen die daarvoor een ommetje maken en wat hopen te krijgen op het stadhuis, die dan teleurgesteld weer huiswaarts worden gezonden en dat vinden we jammer. Graag daar een reactie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan de PvdA, mevrouw van Nunen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, dank. Ik kan niet laten om naar mijn voorganger toch iets te zeggen over woningbouw want volgens mij al voor mij schuurt de heer Van Enk wel heel erg dicht tegen het politieke statement aan dat sociale woningbouw gewoon te duur is. Maar goed, ik wil alleen maar erop wijzen dat we in Eikelenburgh eigenlijk gewoon sociale woningbouw ook zouden hebben gerealiseerd, ware dit niet dus in de loop der jaren veranderd. Dus vandaar die winstneming. Goed, daar komen we vast nog wel een keer over te spreken op andere projecten. Ik wil alleen maar zeggen dat ik, en ook mijn fractie-collega, veel vragen heb kunnen stellen aan de ambtenaren. Ook ons viel op dat de salarisstijging toch voor een groot deel ook het tekort van het eerste halfjaar heeft bepaald. En wij kregen daarop als antwoord dat dat in feite nog gecompenseerd wordt door het Rijk maar nu nog niet. Dus al misschien een beetje ter geruststelling dan van de heer Sleddering, het is misschien net iets minder erg dan de VVD in haar betoog aangaf. Want dat is een tekort inderdaad van 3,1 miljoen aan salarisstijging waar wij gewoon niets aan hadden kunnen doen omdat de cao dat bepaalt. En daarop aansluitend ook op de vraag van de heer Van Enk met betrekking tot het sociaal domein. Wij kregen als antwoord dat de formatie-uitbreiding bijvoorbeeld in het sociaal domein ook fors is inderdaad gestegen, dat zagen wij ook, met 304.000 euro. Dat dat ook te maken heeft met meer taken die

naar gemeenten komen met betrekking tot bijvoorbeeld maatschappelijke opvang. Ik hoor graag van de wethouder of inderdaad die investering van drie ton in het eerste halfjaar 2023 ook inderdaad het waard is geweest om ons beter voor te bereiden op de gemeenschappelijk, op de lokale taken, maatschappelijke opvang. Ik ben in mijn eerste termijn volgens mij, voorzitter.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, mag ik even interrumpen? Het lijkt net alsof mevrouw Van Nunen mijn vragen probeert te beantwoorden. Maar even op dat laatste reagerend, als ik het heb over sociale uitgaven in het sociaal domein, dan praten we niet over een paar ton, zoals ze dat voorbeeld geeft, dan praten we over 92 miljoen euro en dat is een totale ander orde van grootte. En ik vind het heel erg passen in deze vergadering, waar zouden we dat anders moeten doen, om gewoon in grote lijnen te vragen naar die ontwikkeling. Dat zouden we moeten weten, zeker als de uitgaven, de inkomsten niet meer uit de inkomsten kunnen worden gedekt. Ik vind dat een volstrekt normale en terechte vraag.

De voorzitter: Ik vind het ook heel goed passen 4 juli. Laten we dan verder gaan op deze punten.

Mevrouw Woudstra (D66): Punt van orde want ik raak een beetje, voorzitter, de weg kwijt. Ik denk dat het belangrijk is dat we elkaar de ruimte geven voor het stellen van de vragen vanavond aan het college. Dat het niemands voordeel is om elkaar daar nou vanavond op te gaan zitten aanvallen of iemand goede vragen stelt of daar een oordeel over te geven.

De voorzitter: Hier en daar een kleine nuance of een kleine vraag ...

Mevrouw Woudstra (D66): Dus ik wil mijn collega's graag oproepen om vriendelijk en aardig naar elkaar te blijven en elkaar even die ruimte te geven. En dat interrupties, interrupties zijn en ik hoor graag van u of dat in de eerste termijn mag want dan heb ik er ook een paar.

De voorzitter: De laatste paar vergaderingen heb ik niet anders meegemaakt dan dat is gebeurd. Dus ik ga graag verder op de voet zoals dat de laatste vergaderingen geweest is. Mevrouw Van Nunen, gaat u verder?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, kort even want ik had gewoon nog een paar vragen in eerste termijn. We zien dat in de tweede halfjaar rapportage eigenlijk al een tekort van 1 miljoen is ingeboekt en dat is eigenlijk structureel over de jaren daarna ook. Die vraag heb ik niet kunnen stellen in de technische voorronde, om het zo maar te noemen. Misschien kan de wethouder even aangeven waar die 1 miljoen voor 2023, die al ingeboekt is eigenlijk als tekort voor tweede half jaar en ook verder structureel doorgaat in de jaren daarna, waar die mee te maken heeft? Verder hulde aan de wethouder jeugdhulp want er is 1 miljoen minder uitgegeven dan begroot in de novemberbegroting. En ik ga ervan uit, en dat hoor ik haar graag zeggen, dat dat niet ten koste is gegaan van de kwaliteit van jeugdhulp. Voorzitter, hier laat ik het even graag bij. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan mijnheer El Majjaoui, voor Partij van Gelijkheid & Rechtvaardigheid. Gaat uw gang.

De heer El Majjaoui (PG&R): Ja, dank, voorzitter, voor het woord. En dank de ambtenaren voor dit mooie stuk. En ja, goed, er zitten ook wat minder mooie stukken ertussen. En ja, goed, in tegenstelling van de VVD-collega, er is helaas een tegenvaller van 11 miljoen euro maar gelet op de prijsstijgingen en de inflatie de afgelopen periode is er helaas niet aan ontkomen. Dus ik hoop vanuit positief dat dit op termijn gladgestreken gaat worden. Ook gelet op het feit dat we in 2026 overgaan naar een nieuwe methodiek voor wat betreft gelden verdelen vanuit het Rijk. Dus ik vraag de wethouder, is hij hier op de hoogte? Ja, weet hij wat voor effecten dit

heeft voor ons als Rijswijk? Voor dat wat betreft het totale plaatje van de jaarrekening. Dan heb ik nog een aantal vragen. Voor wat betreft bladzijde 12, er wordt aangegeven dat er 83.645 keer is gebeld naar de KCC. Maar ik mis hier de resultaten ervan. Is de inwoner tevreden met het resultaat of de uitslag in het kader van de dienstverlening? Dat mis ik hier. Hoe vaak is de inwoner daarmee geholpen? Vooral omdat er de laatste, er is wel het thema benoemd dat er met name bij de piekmomenten over de belasting wordt gebeld maar er zijn nog tal van thema's waarover gebeld wordt maar dat mis ik hier in deze. De tweede vraag betreft de deelmobiliteit, dat dat bevorderd wordt. Het is goed en nobel en het is ook in het kader van duurzaamheid. Maar suggereer ik hieruit dat er minder parkeerplaatsen komen? Want er zijn mensen die daar geen behoefte aan hebben, die gewoon hun eigen auto behoudt willen, goed, willen hebben in hun wijk. Dus is hier ook rekening mee gehouden dat er gewoon die parkeerplaatsen gewaarborgd blijven? De derde vraag betreft de diverse paden fietspaden die door vertragingen, is dat project niet uitgevoerd. Hoe gaat het met de investeringen, wordt dat overgeheveld naar 2023 en wordt dit project alsnog uitgevoerd zodat de fietsroutes weer geoptimaliseerd worden? De derde vraag, vierde vraag betreft de Prinses Beatrixlaan en de tunnel is inderdaad weer genoemd. De MRDH en Den Haag die hebben inmiddels toegezegd dat ze hieraan mee gaan werken en ze hebben de gemeente Rijswijk gevraagd om een plan van aanpak. Hoever is het college met dit plan van aanpak bezig? Ik heb liever gisteren dan vandaag zodat wij dit proces vlot kunnen trekken voor een tunnel, om inderdaad de vervuiling en luchtvervuiling tegen te gaan in dat stukje gebied. De volgende vraag betreft het budget van 60.000 euro, het budget voor de winkelgebieden, is niet uitgegeven. Kan de wethouder toelichten waarom dit budget niet is uitgegeven? Met name op het gebied van overlast jongeren, verkeersveiligheid en winkeldiefstal want daar hebben we onwijs veel behoefte aan om dat te blijven handhaven. Licht dat aan de boa's handhavingstekort of andere strategie? Kan de wethouder hier een toelichting over geven? En de laatste vraag betreft duurzaamheid, bladzijde 143. Dus RijswijkBuiten is inderdaad ...

Mevrouw Woudstra (D66): Punt van orde. Ik denk dat de heer El Majjaoui het over het jaarverslag heeft en niet over de eerste halfjaar rapportage. Want hij noemt een aantal punten toevallig die ik ook heb dus ik weet niet, om iedereen niet in de verwarring te brengen vind ik het niet erg maar ik wil het even zeker weten.

De voorzitter: Heeft u de juiste vragen, mijnheer El Majjaoui?

De heer El Majjaoui (PG&R): Dit zijn mijn juiste vragen die ik voorbereid heb.

Mevrouw Woudstra (D66): Over het jaarverslag of is dat, want op pagina 143 kent de halfjaar rapportage.

De heer El Majjaoui (PG&R): Nee, dit is gewoon een jaarverslag.

De voorzitter: We zijn nu met de halfjaar rapportage bezig.

De heer El Majjaoui (PG&R): Oké, dus dan bij deze, dank je wel, voorzitter, voor het woord. Dat zijn de vragen.

De voorzitter: de heer Stam ChristenUnie.

De heer Stam (CU): Ja, dank u wel. En ik wou ook zeggen, als we het op volgorde van grootte doen, ik laat de heer El Majjaoui natuurlijk graag voorgaan maar dat ik het wel heb, zitten wij er nog tussen dus. Ik noem het maar eventjes maar nogmaals, ik laat u graag voorgaan. Dank voor het woord, dank voor de stukken en de tijd en de voorbereiding die erin is gaan zitten. Het college was van plan om 1 miljoen over te houden maar komt uiteindelijk 11 miljoen te kort. En als ChristenUnie zijn we toch benieuwd als fractie, wat verklaart nou dat

grote gat? Hebben we veel pech gehad of zijn er uiteindelijk misschien onvoldoende scherpe keuzes gemaakt? Daar ontvangen we graag een algemene reflectie over van de wethouder. Daar komt nog bij, er wordt gesproken over een ravijnjaar. Nou ken ik uit de Bijbel een hoop termen als sabbatjaar en jubeljaar maar een ravijnjaar was nieuw voor mij dus dat was toch wel inderdaad een term die onze wenkbrauwen deed fronsen. Is het niet verstandig om op dit moment in de begroting extra geld te reserveren zodat we dat ravijnjaar als het er komt eventueel goed door kunnen komen? Dan ook over de fietspaden, mijnheer El Majjaoui refereerde er al even aan, een technische vraag. Hoe kan het nou dat er minder wordt geïnvesteerd in het asfalteren van de fietspaden? We lazen inderdaad over de subsidie van de MRDH die zes ton zou betreffen. Als dat 50 procent is van het geheel, dan zou er in totaal dus 1,2 miljoen voor fietspaden, voor het asfalteren van fietspaden beschikbaar moeten zijn. Maar dat wordt minder dus daar ontvangen we graag nog even een toelichting op. Dat hangt misschien samen met inderdaad het uitstel van de fietspaden in 2022. Maar ja, graag daar nog iets meer duidelijkheid over. Wij willen ook graag aandacht vragen voor de opvang van vluchtelingen. Een vraag aan de wethouder is of we nu voldoende in de Kadernota voor 2024 voldoende rekening hebben gehouden met de kosten die daarvoor gaan komen? En is het niet verstandig om daarbij niet van het krapste scenario uit te gaan maar van, ja, een wat breder scenario. Dat er dus meer geld uitgegeven moet worden aan de opvang van vluchtelingen, ook gezien de afgelopen jaren. Ik sluit, we sluiten ons aan bij de vragen over de Woo van D66. Ook zijn we benieuwd of er nu voldoende begroot is op het gebied van personeel gezien de kosten voor inhuur die dit afgelopen jaar zijn gemaakt. En ja, dat kan, wij verwachten dat dat ook nog wel de komende tijd zo zal blijven dus is dat nu voldoende of moet daar meer geld voor komen? Dus kortom, moeten we niet voorzichtiger begroten met het oog op de komende jaren? Vraag ik de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stam. Bij deze geef ik dan wel graag het woord aan het college. Te beginnen bij wethouder Van Damme, gaat uw gang.

Wethouder de heer Van Damme: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook dank richting de ambtenaren die hun tijd hebben vrijgemaakt voor de tafeltjesavond. En ook dank voor uw komst. Ik vond dat u in grote getale aanwezig was, ik hoop dat het heeft bijgedragen aan het beantwoorden van uw vragen. Ik heb heel veel bespeurd, ik was er zelf bij, zonder het politiek te maken, maar ik heb heel veel echt intrinsieke motivatie gezien om het ook echt tot op het detailniveau te weten. Dat herken ik ook, dat wil ik zelf ook. En tegelijkertijd moet ik constateren dat ik niet elke pagina uit mijn hoofd ken dus ik ga volgend jaar beter mijn best doen. Waar ik wel extra op heb gelet, daar wil ik toch alvast mee beginnen, dat is over de leesbaarheid van die stukken. Dus ik ben eigenlijk wel, ja, ik trek het mij die opmerking echt aan. We hebben een proces ook ingericht intern in de organisatie dat communicatie nog heeft meegekeken, ook met de jaarrekening met name. Ik heb er zelf ook nog behoorlijk wat tijd aan besteed, kan ik me nog herinneren. Maar het daagt mij in ieder geval weer uit voor volgend jaar om daar weer een slag mee te maken. En dan, een aantal partijen hebben mij gevraagd om een reflectie en die wil ik gerust geven. Want ik ben echt intens teleurgesteld in die meicirculaire. We krijgen compensatie maar pas vanaf 2024. Dus ook echt die salarissen, ja, misschien verwachten sommigen nog iets van de septembercirculaire. Ja, ik ben erg pessimistisch geworden want voor mijn gevoel was er gewoon toegezegd door het Rijk dat er een compensatie zou komen, in ieder geval op zijn minst voor de cao-stijgingen van de salarissen. Dus daar had ik dus zelf ook rekening mee gehouden en dus het college ook. Kijk, en als je nou kijkt naar die inflatie en als je zegt, ja, die is 10 procent en een algemene uitkering is 120 miljoen dus als je 10 procent krijgt is het 12 miljoen. Ja, dat verwacht je natuurlijk niet hè. Maar je verwacht in ieder geval wel op zijn minst dat die cao-stijging wordt gecompenseerd. Dat gebeurt niet en dat is echt, dus het is echt, ben ik intens teleurgesteld in ieder geval over. Dat betekent niet dat we met geld hebben lopen smijten want ik ben ervan overtuigd dat we echt behoudend in deze lastige economische situatie zijn omgegaan met de bestedingen. Dat heeft u ook kunnen zien in de raadsvoorstellen die zijn

gekomen. Het staat ook zo met zoveel woorden in die halfjaar rapportage. En ja, we hebben ook echt als college gewoon keihard gewerkt en dat vertaalt zich natuurlijk ook in het financiële beeld. Want we verbeteren gewoon die dienstverlening voor de inwoners en bedrijven. De heer El Majjaoui nam er al een klein voorschot op voor de jaarrekening. Ik wil de vraag alvast beantwoorden. We hebben natuurlijk ook regelmatig klanttevredenheidsonderzoeken. Waarbij ik voor een voor de laatste keren het woord klant zal gebruiken, de heer Van 't Eind. Waarbij ook echt wordt gemonitord hoe die dienstverlening ook echt verloopt of hoe dat contact dan gaat. Ja, we gaan het aanvinken hoe vaak ik contact ... Ik kom daar zo nog op terug, mijnheer Van 't Eind. We bouwen gewoon woningen, ook al is die markt instabiel, daar zijn we gewoon mee aan de slag. We zijn bezig met die energietransitie en we werken echt volop aan die duurzaamheid en de verduurzaming. We zorgen ook gewoon dat mensen die het nodig hebben de juiste hulp krijgen en zorgen met evenementen voor leefbaarheid. Dus die noodzakelijke investeringen om de boel op orde te krijgen en om klaar te zijn voor de uitdagingen waar we mee te maken hebben. En ja, dat zijn toch de kosten digitalisering, het personeel, de omvang van het personeel. We hebben ook echt geïnvesteerd in Teams, wonen is uitgebreid, sociaal domeinen is al genoemd, gebiedsontwikkeling want dat is natuurlijk enorm evident vraagstuk hier en ze hebben ook een salarisstijging gekregen. Maar dan terug op die meicirculaire. Ja, kijk, het laatste woord is wat mij betreft met het Rijk hier nog niet gezegd. Maar voorlopig is dit het gewoon en de portemonnee is dus gewoon leeg. Voor 2023 is dus niets doen geen optie en maatregelen zijn dus echt wel nodig. Dat hebben we vanochtend ook al zo besproken in het college en daar gaan we de komende week ook mee aan de slag. Ik zie het ook voor mezelf een leuk zomerproject, heb ik ook weer wat te doen van de zomer. Maar dat is echt, en een voorstel aan de raad volgt natuurlijk daarna, hoe we daar invulling aan gaan geven. En ja, ik roep u ook echt op om hiervoor kaders en suggesties te benoemen in het Kaderdebat van 4 juli zodat we dat als college in het proces kunnen betrekken. En ja, ik kan wel wat bespiegelingen nog geven. Je kan natuurlijk zeggen, nou, we doen helemaal niets hè. Laten we het op zijn beloop. Nou, dan weet je één ding, dan wordt het tekort groter. Dat is dus geen goed plan. En zeker ook omdat er meer jaren geen grote overschotten zijn want het extra geld voor 2024 en '25 is toch, geeft enigszins een vertekend beeld want dat zullen we ook gewoon nodig hebben om die kostenstijging op te vangen. En dan is het andere uiterste bijvoorbeeld zeg je, nou, per direct een uitgavestop. Ja, ook dat is niet heel geheel wenselijk. Het maakt veel stuk ook en uiteindelijke opbrengst, want zo blijkt uit het verleden, is vaak toch beperkt. Die risico's die zijn er gewoon, daar is aan de tafeltjes ook al aan gesproken. De grondexploitaties, die kunnen ook nog wel eens gaan tegenvallen. Nou, er zijn aanzienlijke risico's die we gewoon goed in kaart hebben en waar we mee te dealen hebben. En vanaf 2026, ja, het ravijn heeft u het genoemd, de heer Stam. Ja, dat is een gevleugeld woord onder wethouders financiën merk ik. Waarbij in een ravijn zie je nog de afgrond en hier kan je nog de vraag stellen of de afgrond in zicht is? Nee, maar goed, het is duidelijk dat dat echt een probleem is. Ik heb daar ook zelf gesprekken over gevoerd met Kamerleden. Ik heb ook gezien dat de fractieassistent van de VVD een motie op zijn partijcongres heeft ingediend. Nou, waarvoor hulde, zou ik zeggen. En ook die motie van Leidschendam-Voorburg onlangs vorige week op de VNG, die komt vanuit de M50 ook waar wij ook actief bij betrokken zijn. Ik ken mijn collega bij Leidschendam-Voorburg natuurlijk ook vrij goed. Om die opschalingskorting nu eens echt definitief van tafel te krijgen. Ja, dat zijn ook zaken die daar met dat oog ook spelen. Wat van belangrijk is dat we een financieel neutraal profiel behouden en dus niet terugvallen naar een risicodragend profiel. Maar terug naar 2026. Ja, kijk, tot '26 is het gewoon echt een rommelig beeld. En ik heb ook met de wethouders financiën afgesproken, en dat doen we dan allemaal stoer online, ja, weet je wat we gaan doen, dan gaan wij gewoon zeggen aan het Rijk, dan gaan we die en die taak niet uitvoeren. En laten we nu met zijn allen negatieve cijfers zien want dan wordt het probleem ook urgent bij zowel de toezichthouder, de provincie, of bij het Rijk. De vraag is of dat een oplossing biedt? Want als alle gemeenten tegelijkertijd negatieven schrijven, dan moet je het binnen het gemeentefonds compenseren dus je hebt alleen maar jezelf ermee. Maar dat is wel de lijn die we nu met elkaar hebben afgesproken, in ieder geval met de wethouders financiën in Haaglanden. En we gaan kijken of

we daarin meegaan. Want u doet wel die suggestie, kunnen we dat het ene jaar niet opvangen met een reserve? Maar in principe is het zo dat je eigenlijk de reserves niet voor structurele dekking kan gebruiken. Dus het is begrotingstechnisch, daar zal de provincie ook weer wat van vinden, ben ik bang. Maar het is wel een optie. Een van de dingen die je kan doen, we begroten nu met 1 miljoen overschot en je kan ook weer 2 miljoen overschot gaan begroten zodat je dat de komende jaren gaat inlopen, in ieder geval wat je nu in 2023 aan tekort leidt. En dan zou je eventueel, ja, er wordt wel eens gesproken van een behoedzaamheidsreserve die je dan kan instellen voor 2026. Maar goed, die nieuwe systematiek vanaf 2027 op basis van het BWP, dat is nog steeds een voornemen, daar is nog geen besluit over gevallen in de Tweede Kamer. Dus ook daarover weten we eigenlijk nog weinig. Maar reken maar, ik zit er bovenop. Met mij de wethouders financiën want dat is voor ons allemaal enorm van belang wil je gewoon een gezonde gemeentelijke financiën vanaf 2026 hebben en gewoon gezond investeren in je stad. Tot die tijd zullen we dus wendbaar en weerbaar moeten blijven. Waarbij je ziet wat er tot nu toe is gebeurd dus in de vragen op, ja, heb je dan te behoudend begroot of hoe zit hem dat dan? Nou, dat valt nog wel lastig te zeggen. Ik denk dat we strak begroot hebben en ik vind het ook wel prettig dat als je een begrotingsoverschrijding hebt, dat je dat gewoon meldt. Er zitten veel mutaties in. Nou, die verbetertrajecten die lopen. Hoe meer van die verbetertrajecten er zijn, hoe dieper je erin gaat, hoe beter je organisatie ook wordt. Dus ik oordeel dat eigenlijk als positief. We zijn echt nog steeds de boel op orde aan het krijgen. En met mij hele gemotiveerde, enthousiaste mensen, die heeft u vanavond ook ontmoet. Ik zal het verder kort houden. Maar ik heb nog aantal specifieke vragen want de heer Van 't Eind heeft helemaal gelijk. In de motie stond dat ik weer terug moest komen op de halfjaar rapportage. Dat is niet gebeurd. En dat komt omdat als we precies weten wat de transitie van het schrappen van het woord klant, ik mag het nu nog noemen, oplevert, dan vraag ik daar budget voor in de halfjaar rapportage. Dat is nu nog niet aan de orde want ook daar gaan we van de zomer mee aan de slag. Ik heb wel in het toezeggingenoverzicht daarover, of het motieoverzicht een stand van zaken gegeven. Ik verwacht dus dat we dat binnen het budget kunnen oplossen. En dat lijkt me ook, gelet op de financiële situatie, logisch dat we dat zo gaan doen. Waarvoor ... Dus dat in antwoord op uw vraag. Dan had ik nog wat over de toegankelijkheidsvragen, de digitale toegankelijkheidsvragen. De gastank van de heer Kruger. Ik ga daar even mee beginnen. Klopt. Ja, er is echt wel gekeken van, kan je dus niet naar de Harnaschpolder rijden? Maar dat heen en weer rijden zou toch te veel kosten ten opzichte van het aanschaffen van een tweedehands gastank. Dus daar is nu voor gekozen om een tweedehands gastank aan te schaffen als vervanging. Dan ga ik even kijken, dan die Woo. Ja, dat klopt. We hebben een heel proces opgestart voor de Wet open overheid heet die, om te zorgen dat het kennisniveau bij de medewerkers op orde is met die nieuwe eisen die de Woo aan ons stelt. Maar de Woo-uitbreiding is tijdelijk uitbesteed in verband met vacatures bij onze juridische zaken dus vandaar dat die kosten worden gemaakt. Het overzicht van de reserves, de heer Sleddering vroeg daarnaar. Die staan in principe in de jaarrekening maar ik denk dat u doelt dat u het meest actuele overzicht wil hebben van al die reserves? Ik ga kijken of we dat kunnen opleveren, met een mutatie van afgelopen half jaar maar die zouden dan ergens in die halfjaar rapportage moeten staan. Maar ik ga kijken of we daar een mooi overzichtje van kunnen maken en u dat kunnen toesturen. Dan, even kijken, de digitale toegankelijkheid was het, he? Daar heb ik ook nog wat vragen over gekregen. Of we nu ... Wanneer? Ja, dat zit deels dus wel in die strategie dienstverlening maar ook in de digitaliseringsagenda. Maar wanneer we nu precies van een status c naar status b kunnen gaan, daar kan ik u op dit moment even niet aangeven. Maar dat dat natuurlijk wel logisch is omdat je aan je wettelijke verplichting moet voldoen, dat is evident dus dat gaan we ook gewoon doen. Moet ik even kijken hoor. Dus volgens mij, ik heb het meeste wel gehad denk ik. Of er voldoende personeel ... Nou ja, goed. Ik stel me zo voor dat voor de vragen die aan mijn collega-wethouders portefeuillehouder zijn, dat die voor hun eigen rekening de beantwoording nemen. Dus ik geef het stokje graag over naar mijn collega. Ik zie mijn collega aan de rechterzijde enorm popelen maar dat laat ik ook aan de voorzitter aan wie hij het woord geeft.

De voorzitter: Als wethouder Bentvelzen zo in de startblokken zit, wie ben ik dan om dat tegen te houden? U heeft het woord, gaat uw gang.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, wethouder of voorzitter, dank. U heeft net gehoord dat 30 procent van de uitgaven aan mij zijn toegerekend. Dus dan denk ik dat ik dan toch wel recht heb om snel het woord te mogen nemen. Nee hoor, dat gaat volgens mij al jaren zo. Eerst wethouder financiën, daarna wethouder die het sociaal domein onder zich heeft. Voorzitter, om te beginnen wil ik toch mevrouw Van Nunen even bedanken om stil te staan bij het feit dat de afdeling jeugd echt zichzelf de blubber heeft gewerkt het afgelopen jaar. Dat wil ik met dikke letters, hoofdletters onderstreept in het verslag zien staan. Dus inderdaad hulde aan de medewerkers jeugdhulp, die hebben ontzettend hard gewerkt en zeker niet aan de kwaliteit afgedaan, mevrouw Van Nunen. Daar wordt goed op gelet. Maar er wordt wel gekeken door middel van de medewerker toegang die is ingezet, hoe we een kind het beste kunnen begeleiden. Daarnaast via de Regiovisie Jeugdhulp in de hele regio Haaglanden wordt er goed gemonitord waarom een kind zes maanden of langer in de jeugdhulp zit en wordt daar een gesprek over gevoerd. Zoals we dat in het vorige Forum volgens mij ook besproken hadden. En mevrouw Van Nunen, u vroeg naar de onder andere extra middelen, onder andere de drie ton die rust op beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Eenieder weet denk ik wel, aangezien jullie allemaal politieke dieren zijn, dat de decentralisatie wederom is uitgesteld. Tegelijkertijd moeten we wel erg aan de bak in de regio. Dus ja, dat komt ten goede aan projecten die daaromheen zitten. Ik hoop daar in het najaar ook met een stuk te komen die we momenteel aan het maken zijn in de regio want we doen dat niet alleen. En daarnaast is er ook iemand aangesteld in het kader van de maatschappelijke participatie, ook niet onbelangrijk. Daar waren ook vragen over gesteld door collega's van GroenLinks. De heer Van 't Eind die vroeg mij, kan de wethouder nu eens tekst en uitleg geven eigenlijk over de hoge bijstandsnorm in Rijswijk? Dat de BUIG niet overeenkomt, dat we hoger zitten dan het landelijk gemiddelde. Rijswijk is een relatief kleine gemeente en Rijswijk heeft daarentegen wel last van de grootstedelijke problematiek. En daardoor is het aantal bijstandsuitkeringen ook relatief groot want wij hebben geen invloed op wie er wel of niet komt wonen in de woningen in Rijswijk die vrijkomen. Dus we hebben een beperkte invloed op die populatie. Een recht is namelijk een recht, dus als iemand recht heeft op een uitkering dan krijgt hij of zij die ook gewoon. We intensiveren wel onze aanpak op de doelgroep hè, de doelgroep in ieder geval vanuit de maatschappelijke participatie. Raadsinformatiebrief komt uw kant op, nog voor het zomerreces. Ze hebben gigantisch hard gewerkt, ook daar de consultants. Ze hebben 1109, want ons bestand bestaat uit bijna 1500 uit mijn hoofd, misschien zelfs iets meer, maar ruim 1100 zit volgens het spreekwoordelijke granieten bestand. Een beetje een rotwoord maar dat is wel zo. En die ruim 1100 mensen zijn allemaal gescreend door de participatieconsultanten en daar wordt nu met de eerste ruim 200 mensen, is er ook al een gesprek geweest om te kijken in welke categorie zij behoren. Nou, daarop volgt nog een raadsinformatie brief uw kant op. Dus dat is, nou ja, goed, in het kort of in een notendop, waar ligt het aan en wat kunnen we eraan doen? Voorzitter, toch nog één zijsprong naar de fondsen vanuit de Enecomiddelen waar de heer Sleddering om vroeg. Ik wil dan wel aangeven dat vanuit het innovatiefonds, dat was 1 miljoen van alle miljoenen van de Enecomiddelen, maar er zat 1 miljoen in het innovatiefonds en daar hebben we natuurlijk wel al over gesproken in de raad. Daar is wel een uitsplitsing geweest over waar die middelen aan uitgegeven zijn of worden. Sterker nog, volgens mij was uw fractie een van de fracties die ervoor heeft gezorgd dat we de twee ton die in die middelen zaten voor de scootmobielstallingen, dat we die eruit hebben gehaald en dat we daar een andere bestemming aan geven en dat we dat onderbrengen onder de Wmo. Als ik mijzelf goed herinner. Voorzitter, D66 heeft nog gevraagd om een overzicht over het maatschappelijk vastgoed. Ik weet niet precies wat D66 daarmee bedoelt. Er is wel een uitwerking geweest over maatschappelijk vastgoed en de verduurzaamheidsopgave die we daarin hebben. Als het goed is, is die al naar de raad gestuurd. Maar ik vrees dat dat dan iets anders, dat daar iets anders mee bedoeld wordt. En daarnaast heb ik ook een toezegging

gedaan bij de behandeling sportpark Elsenburg, dat we voor de begroting in ieder geval in kaart brengen hoe ons voorzieningenniveau eruitziet en maatschappelijk vastgoed daarin meenemen. En als dat het is, nou, dan volgt dat nog want die heb ik zeker niet voor het Kaderdebat. Voorzitter, dan rest mij nog één fractie af te gaan en dat is het CDA. En die heeft me eigenlijk ook gevraagd van, joh, hoe komt dat nou, die totale uitgave van het sociaal domein, zes, zeven jaar geleden was dat veel lager, nu is dat steeds meer en lijkt het uit de klauwen te lopen. Nou, enerzijds zal u net zo goed weten als ik dat we vanaf 2015 twee grote decentralisaties hebben gehad, enerzijds de Wmo, anderzijds de jeugdzorg die bij de gemeente zijn gekomen. Gepaard met middelen maar wel direct met een korting daarop. Daar is ook continu natuurlijk reuring over. Eén is dat onder andere het abonnementstarief van de Wmo, nou, dat is een hap uit het budget maar die wordt per 2025 weer teruggedraaid. Want het Rijk denkt, nou, dat is toch misschien niet heel handig dus die wordt weer inkomensafhankelijk gemaakt. Dat gebeurt dus 1 januari 2025. Nou, in de afgelopen zes, zeven jaar hebben we een behoorlijke vergrijzing gehad en die gaat gestaag door in Rijswijk. Dus ook dat telt mee in de gelden die je uitgeeft rondom zorg in het sociaal domein. Nou ja, goed, en daarnaast hebben we ook te maken met een doelgroep, en ik ben gister nog bij een kennisfestival van het onderwijs geweest in Rijswijk samen met alle schooldirecteuren van de basisscholen onder andere en de VO's. Maar de basisscholen die gaven daar wel de noodkreet, de vierjarige kleutertjes die nu binnenkomen die hebben wel echt gigantische achterstanden als het gaat om taal en sociaalemotionele ontwikkeling. Dus ik vrees dat we er nog lang niet zijn. Voorzitter, dat waren mijn antwoorden op de vragen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Zou ik graag mijnheer Van de Laar, wethouder Van de Laar aan willen kijken om eventueel zijn vragen te beantwoorden. Gaat uw gang.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja. Zeker, voorzitter, dank u wel. De D66, Hof van Sion, waarom zit dat nou buiten de grex? Dat is besloten door het college en daarna bekrachtigd in de raad. Dat is rond 2017, 2018 gebeurd dat vanwege de archeologische vondsten op het middenterrein van die plek niet gebouwd kon worden. En dat daar een ander soort bestemming aan gegeven moest worden en toen is blijkbaar besloten om dat over te hevelen buiten de grex. We zien ook wel overigens, het maakt in principe niet zo heel veel uit. Toen was in 2017, '18 nog de hoop denk ik dat het op nul uit zou komen en dat het geld terugverdiend zou worden. We hebben nou de verliesvoorziening vergroot dus uiteindelijk is dat vestzak, broekzak. Maar dat is de reden. De BMX overigens zit buiten het grexgebied, het BMX-terrein. U vroeg ook naar Trias. Voorzitter, via u, wanneer begint de ontwikkeling en is het de moeite waard om er tijdelijke invulling aan te geven? Nou, eigenlijk streven we ernaar om het in de tweede helft van dit jaar te verkopen en dan is het vanuit onze kant in ieder geval niet meer opportuun om daar nog moeite voor te doen en iets tijdelijks mee te doen. Het CDA vroeg om, is het nou mogelijk op het moment dat wij met sociale woningbouwprojecten aan de raad voorstellen, om dan ook inzichtelijk te maken hoeveel geld we zouden hebben verdiend als we er bijvoorbeeld villa's zouden neer hebben gezet? Ja, daar zijn heel veel vragen die daarbij zijn. Zijn dat villa's of andere vrijesectorwoningen? Hoeveel ... Zo'n berekening residuele grondwaarden heeft alles te maken met een heel uitgebreide businesscase in de ontwikkeling en projecten. Dus dat is, dat kost ongelooflijk veel werk. Ik zie er het nut niet zo van in maar misschien dat de heer Van Enk het nut in de tweede termijn nog kan toelichten. ChristenUnie vroeg om fietspaden, waarom die niet ... Waarom we niet de verdubbelaar inzetten eigenlijk? Maar de redenering zit net iets anders, wij hadden 900 in het investeringskrediet maar we krijgen, als we dat 50 procent gematcht zouden willen krijgen van de MRDH, dan zouden we 900.000 euro van de MRDH willen hebben. Maar er is bij de MRDH maar 600.000 beschikbaar en dan matchen we dus weer de andere kant op. Wat betekent dat wij iets omlaaggaan, als wij ... En dan twee keer 900.000, zouden we op 1,8 miljoen uitkomen. Twee keer 600.000 dus dan komen we wel op uw bedrag uit van 1,2 miljoen Dat betekent, dat vinden we acceptabel omdat wat omlaag te doen. Liever hadden we meer gehad maar om toch een gezonde

verhouding te houden in de fietspaden wat wij zelf bijdragen en wat de MRDH bijdraagt. Ook gezien, waar de heer Majjaoui naar vraagt, over het feit dat wij 1600 meter fietspaden, de vervanging daarvan niet hebben gerealiseerd vorig jaar. Onder andere vooral eigenlijk, sommige projecten liggen gewoon klaar op de plank, omdat we die projectleiders niet hebben. Daar heb ik twee weken geleden overleg over gehad, onder andere met collega Wit ook van, hoe gaan we die ... Hoe groot is dat probleem eigenlijk en hoe gaan we die prioriteiten stellen, welke fietspaden pakken we als eerste aan? En dan criteria over daar waar de wortelopdruk het minst is en dat soort dingen. Dus daar zijn we heel erg hard wel mee bezig om die inhaalslag wel te maken. Ik ga toch, ofschoon dat over de jaarrekening was, maar het verschil is maar heel klein, die andere vragen ook beantwoorden van de heer Majjaoui over het parkeren en de deelmobiliteit. Het is inderdaad zoals projectontwikkelaars tot een bepaalde mate, daar zit een cap op of daar zit een maximum op, kunnen ze op basis van de parkeernormen die we in de ontwikkelkaders hebben gezet, daarvan afwijken als ze deelmobiliteit aanbieden en dan kunnen ze minder, hoeven ze minder parkeerplaatsen te maken. Ik geloof, ik heb de vraag geïnterpreteerd dat als nou blijkt dat de autobehoeftte wel zo groot is, komen die parkeerplaatsen dan wel terug of hoe worden die dan gerealiseerd? Nou, dat monitoren wij. We zien ook projecten waar de parkeergarage niet gebruikt wordt of leegstaat voor een groot deel. Dus daarmee worden de projectontwikkelaars bewezen in hun stelling van het actuele autobezit is lager dan onze parkeernorm. Maar we hebben afgesproken met elkaar hier in de raad ook, bijvoorbeeld bij het ontwikkelkader Bogaard, dat we dat monitoren. En we hebben in de ontwikkelstrook gezegd bij dat ontwikkelkader ook, daar is ruimte. Mocht het nou tegenvallen en mocht er toch heel groot autobezit zijn en mochten we een mobiliteitsstrategie hebben die dat faciliteert, dan kunnen we daar een parkeergarage bouwen. We hebben nog twee projecten aan de overkant, The Minister en de Van Markenlaan. Bij de Van Markenlaan nummer 5 zijn dat soort afspraken ook gemaakt. Vrij vergaand eigenlijk, sterke afwijking van de parkeernorm. Dat moeten we monitoren. Dat wordt nog gerealiseerd. Maar ernaast ligt The Minister, dat is al gerealiseerd. Daar zien we ook dat er nog ruim parkeerplaatsen beschikbaar zijn. We meten dat nu en we meten dat over een jaar en we meten dat een jaar daarop weer. Bij de Van Markenlaan 5 zeker omdat we afspraken hebben gemaakt, dat er nog parkeerplaatsen gerealiseerd moeten worden als ze niet voldoen aan die norm, als blijkt dat de actualiteit veel hoger is. En we kunnen dat doen omdat we een externe bron hebben waar we gewoon kunnen zien hoeveel auto's er op een bepaalde plek geregistreerd staan. Tunnel, dat is best wel een groot onderwerp maar we hebben een bovengronds ontwerp gemaakt voor de Prinses Beatrixlaan, dat ziet er heel erg mooi uit. Maar wat blijkt, de doorstroming wordt voor het autoverkeer wordt daarin niet verbeterd en dat roept grote vraagtekens op bij de overige partners die financieren. En over dat geheel en de mogelijke handelsperspectieven zal ik u nog voor de zomer informeren per raadsinformatie brief. Daarmee heb ik de vragen beantwoord, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Dan geef ik graag het woord aan uw rechterbuurman, wethouder Wit. Gaat uw gang.

Wethouder de heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, er blijven niet zo heel veel vragen over aangezien mijn collega Van Damme al de gastank voor me weggehaald heeft. Dus dan blijft er één vraag staan en dat is de vraag van Beter Voor Rijswijk aangaande de Schouwburg en het feit dat we dit jaar nog 77.000 euro hebben overgemaakt aan subsidie. Dat is een extra subsidie, komt voort uit de post-coronasituatie. U begrijpt ook dat de bezoekersaantallen nog niet weer op niveau zijn dus lagere inkomsten. We verwachten trouwens wel dat dat het komende jaar of dit jaar wel weer aan gaat trekken maar dat is in ieder geval het antwoord op uw vraag. Meer vragen had ik niet, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Van Malsen, gaat uw gang.

Wethouder de heer Van Malsen: Ja, dank, voorzitter. Voordat ik aan de vragen die nog overblijven begin wil ik nog eventjes iedereen attenderen op het feit dat er als het goed is bij vrijwel iedereen op de tafel een chocolaatje ligt met roze en witte muisjes. Die komen van mij af ter gelegenheid van de geboorte van mijn derde dochter, of inderdaad een soort babychocolaatje.

De voorzitter: Van harte gefeliciteerd, mijnheer Van Malsen.

Wethouder de heer Van Malsen: Ja. Is niet ware grootte. Dank, voorzitter. Dan twee vragen die ik nog heb staan op mijn lijst. De eerste werd gesteld door fractie van Beter Voor Rijswijk, de heer Kruger, over de woonwagens. De vraag was, als de renovatie van het terrein gerealiseerd is, wordt het dan direct overgedragen aan de woningcorporatie, dat wil zeggen aan Rijswijk Wonen? Het antwoord daarop is, ja. We zijn nu bezig met het opstarten of het herstarten eigenlijk van het projectplan samen met Rijswijk wonen. Dus wij hebben daar een deel dat we financieel aan bijdragen en zij betalen dat voor een deel. Nou, het staat ook in de halfjaar rapportage en het idee is dat we daar na de zomer echt mee van start gaan. Dat is een traject waar ook de bewoners weer zeer zorgvuldig meegenomen zullen worden. Dan is de verwachting dat we daar volgend jaar de boel over kunnen dragen aan Rijswijk Wonen en dat zij, zijn verantwoordelijk voor het aanschaffen van de nieuwe wagens, het terrein dan ook weer in beheer nemen of het terrein in beheer nemen. De andere vraag die ik nog op mijn lijst heb staan was van de heer Stam van de ChristenUnie over het anticiperen op het opvangen van vluchtelingen en dat dan ook in financiële zin doen. Ik denk dat dat een hele lastige vraag is omdat dat nou eenmaal een dossier is waar het heel moeilijk is te voorspellen wat er zal gaan gebeuren de komende tijd. Dat heeft alles te maken met de situatie in de wereld en de mensen die op ons afkomen en hoe die op te vangen en wie daar verantwoordelijk voor is en wie daar ook voor wil betalen. Nou ja, een deel van de onzekerheid op de korte termijn hopen we volgende week donderdag weg te nemen. 29 juni zal er dus een sessie plaatsvinden waarin we op een aantal ontwikkelingen landelijk en regionaal in zullen gaan, ook wat die mogelijk zullen gaan betekenen voor Rijswijk in het kader van vluchtelingen. Die afspraak zal de griffie morgen in uw agenda doen belanden. Ik zag net in mijn agenda dat die er nog niet in stond dus die komt morgen. Dat zijn al de vragen die ik genoteerd had. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Dan geef ik graag ook het woord aan de burgemeester. Mevrouw Sahin. Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de Forumleden voor het stellen van de vragen. Ik heb twee vragen genoteerd en dat is allereerst de fractie van Beter Voor Rijswijk over de extra kosten vanwege de verkiezingen. Dat heeft te maken met de nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen waarbij ook op een andere manier de stemmen moesten vervoerd en logistiek extra werk en extra beveiliging moest worden ingezet. Ook vanwege het vierogenprincipe wat gehanteerd moest worden en ook vanwege het fenomeen gemeentelijk stembureau. Een dag na de verkiezing moest er een centrale telling plaatsvinden, sporthal De Schilp moest hiervoor worden ingericht. Nou, dus er kwamen verhuisbedrijf kosten bij plus beveiliging, een chauffeur en dergelijke. De komende jaren zijn er ieder jaar verkiezingen dus die kosten zijn op die manier begroot. Dan had ik volgens mij een vraag van de ChristenUnie over externe inhuur. Volgens mij was u, stelde u de vraag van, wat gaan we doen als er vacatures niet worden ingevuld en is er dan ruimte genoeg voor externe inhuur? Natuurlijk zijn dat verschillende bedragen. Soms kan een extern ingehuurde persoon ook voor een korte periode met een specialistische kennis ook goedkoper zijn. Maar uitgangspunt is dat je natuurlijk je vacatures zelf wil invullen en ook een aantrekkelijke werkgever wilt zijn en de slagvaardigheid van je gemeente ook goed op sterkte wil houden. Maar die ruimte die er ontstaat als er dan geen vacatures ingevuld kan

worden, die kunnen we inderdaad extern inhuren. Maar uiteindelijk is het ook niet grenzeloos uiteraard. Dank u wel. Volgens mij waren dat de twee vragen die ik had genoteerd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan stel ik voor dat we aan de tweede termijn beginnen, als er behoefte aan is? Daar ga ik een klein beetje vanuit. Wil ik als eerst het woord geven aan mijnheer Kruger. Gaat uw gang.

De heer Kruger (BvR): Dank u wel, voorzitter. De antwoorden zijn duidelijk. Misschien niet altijd naar tevreden maar dat even terzijde. Mijn tweede termijn heb ik geen verdere vragen. Dank u.

De voorzitter: Dank u. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind (GL): Ja, dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder, voor de toelichting. Ook de toelichting van het college en de toelichting van de wethouder financiën op de druk op onze, op deze, op de gemeentefinanciën kan ik in grote lijnen volgen. Ik zie ook wel dat het college het serieus neemt. Er werd hier en daar wat aan getwijfeld, in ieder geval in de vraagstelling. Bij mij heeft u die zorg voor een deel weggenomen. Ik vroeg me af, u geeft aan, wij gaan vanaf de zomer aan de gang met plannen maken om de begroting dan op orde te brengen richting volgend jaar. U geeft, u doet eigenlijk een uitnodiging aan de raad om dan bij het Kaderdebat over twee weken daar dan kaders voor mee te geven. Maar wat ik toch even aanvullend op die vraag, ik mag aannemen dat er in het college ook wel al gesproken is, what if, wat gebeurt er als het tegenvalt? En wat zijn dan de mogelijkheden en welke knoppen zouden we als college daaraan kunnen draaien? Ik heb toch ook, ook om het Kaderdebat over twee weken goed te kunnen voorbereiden en met de collega-raadsleden daar een goede discussie over te voeren, wel wat behoefte aan hoe het college aankijkt tegen die knoppen en welk knoppen het college daar als reëel inziet? Dus dat is nog even een vervolgvraag op de toelichting van die de wethouder net gaf. Verder vond ik, begreep ik toch even, nou ja, of dat nou een vervolgvraag is, een vraag over, wat gaan we nu, het geluid wat we nu richting het Rijk willen doen samen met de VNG. De wethouder noemt daar ook dat we dan ook wel gewoon kunnen aan gaan geven, dan gaan we sommige dingen niet meer uitvoeren. Maar ik mag toch aannemen dat het college wel beseft dat als we dat zeggen en als we dat daadwerkelijk doen, dat dat gevolgen heeft voor daadwerkelijk mensen in de stad waar we het uiteindelijk voor doen. Dus ik zou toch wel, dus is dat nou, ik vind dat een beetje een spierballengeluid waarvan ik denk dat het Rijk toch denkt, ja, dat doen ze toch niet. En terecht want ja, dat heeft gewoon consequenties voor mensen in de stad. Dus ik, nou ja, ik vond dat toch ... Misschien, het is meer een opmerking dan een vraag maar, nou ja, tot zover mijn tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Geef ik graag het woord aan mijnheer Weterings van Rijswijks Belang. Gaat uw gang.

De heer Weterings (RB): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk maar, ja, twee korte vragen. Ik werd getriggerd door mevrouw Bentvelzen dat ze aangaf wel zo'n 1500 mensen, even oneerbiedig gezegd, in de graniëten bestanden, waarvan er 1100 nu zijn er gesprekken mee gevoerd door de wijkteams. Die worden nog bekeken in welke categorie ze eventueel gaan of moeten komen te vallen. De afgelopen jaren is het veelvuldig met elkaar besproken, het was nog nooit een ingang. Wat is het verschil met de voorgaande jaren dat het onbespreekbaar was en nu dit jaar gaat in een keer een deur open naar 1100 personen? Daar ben ik heel erg nieuwsgierig naar. En vraag twee is, voorzitter, ik begon mijn eerste termijn met een vraag of het college nog een mededeling aan ons had over de halfjaar rapportage en eigenlijk kwam daar niet het verwachte antwoord of ze nog iets te melden hadden. Want ik wilde eigenlijk vragen aan wethouder Van Malsen of die ons nog wilde informeren over de half miljoen extra kosten voor de statushouders in het hotel? Wat wij wel in de halfjaar rapportage konden vinden maar er niet over zijn geïnformeerd. Met de kanttekening dat we hier

gewoon de gouden regel hebben dat elk miljoen, is gewoon een gouden regel, of sorry elke ton, excuus, elke ton moet via de raad. Dat is gewoon een keiharde, glasharde gouden regel die we met elkaar hebben afgesproken voordat die worden uitgegeven. Dus ja, ik had eigenlijk gehoopt in de eerste termijn, ja, gaf ik een kans om daar alsnog met een verhaal te komen. Maar goed, het verhaal is niet gekomen. Maar goed, er komt nog een tweede termijn dus ik ben benieuwd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Weterings. Mijnheer Zoghbi.

De heer Zoghbi (WIJ.): Ja, dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording van de vragen. Wij missen wel de urgentie dat er iets aan de hand is. Zoals de heer Sleddering van de VVD en de heer Van 't Eind van GroenLinks ook aangeven, vragen wij naar concrete maatregelen die ervoor gaan zorgen dat we beter om kunnen gaan met deze negatieve cijfers. De wethouder geeft aan dat we tot 2026 wendbaar en weerbaar moeten zijn. Maar wat betekent dat dan precies?

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, u wil interromperen?

De heer Van 't Eind (GL): Ja, voorzitter, toch even een klein herstel op wat hier nu gezegd wordt. Hier wordt nu de indruk gewekt dat ik niet de urgentie herken bij het college. Volgens mij heb ik net gezegd dat ik dat wel erken en wel herken. Ik heb alleen gevraagd naar, als we dan over twee weken in debat gaan met elkaar, dan heb ik behoefte aan ook iets te horen van hoe het college ziet aan welke knoppen we dan zouden kunnen draaien. Dat is iets anders dan wat de vertaling die hier nu door mijn collega Van Wij. Rijswijk gemaakt wordt.

De voorzitter: Het staat op video dus dat kan niet meer missen, mijnheer Van 't Eind. Dank u.

De heer Zoghbi (WIJ.): Oké. Nou, de urgentie, het was niet de bedoeling dat jij die ook had maar wij wel. Dus heel concreet hoop ik een antwoord te krijgen op de vraag, wat zijn nu de specifieke maatregelen die we kunnen gaan nemen om weer grip te krijgen? Dank je wel.

De voorzitter: Goed. We gaan deze vergadering voortzetten met D66, mevrouw Woudstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank. Dank ook voor de beantwoording. De ene beantwoording was wat concreter dan de ander dus dat is misschien nog een mooie voor het vervolg straks. Ik hoorde zeker urgentie, ben ook heel erg benieuwd naar wat in de zomer gaat gebeuren. We zullen het ook meenemen naar het Kaderdebat hoe wij erin zitten. Ik ben blij inderdaad met de motie van het VVD-congres en hoop ze aan onze kant te vinden als het over de landelijke insteek gaat. Waar ik benieuwd naar ben voor de wethouder, want dat is gewoon voor hier, ik zou het inderdaad heel mooi vinden om één geluid af te kunnen geven. Maar hoe staat u erin als we minder specifieke uitkering zouden krijgen en meer uit het gemeentefonds? Dus dat we minder kwartiermakers en allerlei specifieke aanvragen hoeven te doen maar het gemeentefonds groter wordt. Is dat een insteek waar Rijswijk voor gaat of houden we het alleen op het algemene signaal, we hebben te weinig geld en daarmee kunnen we de opdrachten die in de maatschappij liggen niet volbrengen. We zeggen ook wel eens dat gemeenten juist er zijn om die opgaven aan te pakken en juist dichtbij de mensen staan. Ik hoop dat we dat als raad ook allemaal achterstaan. Dus daar zou ik toch graag een vervolg op zien. Benieuwd hoe de wethouder daarin zit? En ik ben niet alleen benieuwd naar deze zomer maar ook of er deze zomer voor dit jaar ook al acties worden ondernomen? Dus wat wordt, gaat de wethouder voor dit jaar doen, nu we het over de eerste halfjaar rapportage hebben, om te zorgen dat die tweede halfjaar rapportage, waar we ook al zien dat er wat dingen zijn om nog rekening mee te houden en mogelijk nog fouten en andere verrekeningen in komen, hoe gaan we daarin bijsturen? Gaat hij ze bijvoorbeeld strikter handhaven op kaders richting zijn

collega's of ons als raad daar vaker bij betrekken? Of heeft hij nog iets van ons nodig? Dat horen wij graag. We vinden het in dat kader ook belangrijk dat we als Rijswijk goed weten wat ons doel is en wat onze prioriteiten zijn en dat we onze opgave waar we als stad voor staan. We zijn een groeiende stad, een stad, ja, misschien groeien we wel minder hard als we minder woningen bouwen dus dat zou voor ons nog wel een aandachtspunt zijn. Waar we nu in de begroting rekening houden met een bepaalde groei, als we minder hard groeien staan er ook minder inkomsten tegenover. Dus ik ben ook heel benieuwd hoe daar in het vervolg mee om wordt gegaan. En nog extra dank voor de, inderdaad, werd genoemd jeugd en sociaal domein, daar is duidelijk te zien dat er heel veel inzet is geweest op minder kosten. En we hopen dat dat een mooi voorbeeld is, ook een inspiratie over motivatie houden, kwaliteit behouden en toch ook naar die kosten blijven kijken voor zeg maar het fysieke domein. Dus dan hopen we op een mooie kruisbestuiving en praten we ook nog eens graag over verder. Dank.

De voorzitter: Dank u, mevrouw Woudstra. Mijnheer Sleddering van de VVD, gaat uw gang.

De heer Sleddering (VVD): Ja, dank, voorzitter. En dank aan de wethouder financiën dat die in ieder geval een klein beetje help heeft geroepen en iets meer toch wel een geluid heeft laten horen. Ik hoorde hem een keer zeggen, ja, de bodem is in zicht, de kas is op, de kas is leeg. Kortom, iets meer actie van het college dat jongens, het gaat gewoon echt de verkeerde kant op als er niets gebeurt. Daar ben ik blij om en ik was helemaal vrolijk aan het worden. Totdat die zei dat die in de zomervakantie, dat moet die trouwens zelf weten, maar in de zomervakantie eens ging nadenken over hoe dat met de begroting ging. Ik sluit me geheel aan bij de collega van D66. Ja, ik gun u van alles maar het gaat om hier en nu. Wij zien werkelijk met de halfjaar rapportage een catastrofale ontwikkeling ook dit jaar op ons afkomen. Dus we gaan niet zitten wachten tot we in november eens wat maatregelen nemen voor 2024 of verder. Nee, wij gaan in het Kaderdebat praten over welke maatregelen we dit jaar nog nemen. En u zegt, ja, uitgaven stopt, daar ben ik niet van. Nou, dat is natuurlijk het laatste wat je moet doen want dat kan natuurlijk niet in alle gevallen. Maar ik zou daar toch maar eens even over na gaan denken of er niet een paar potjes zijn waar we dit jaar even wat rustig aan doen. Want het gaat dit jaar voor de tweede, derde achtereenvolgende jaar in de miljoenen fout als we niks doen. Dus ik maak me daar echt zorgen om en ik hoop dat u dat weg wilt nemen. Nogmaals, ik gun u uw vakantie maar er zal toch echt in het Kaderdebat ernstig gesproken moeten worden. Nogmaals, wij gaan als VVD niet wachten tot in november de situatie even beoordeeld kan worden. Ik zag een vinger.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, een korte interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, dank voor het gloedvolle betoog van de heer Sleddering. Een korte interruptie. Hoe staat mijnheer Sleddering in als we nu uitgaven doen die ons op termijn ook kosten besparen?

De voorzitter: Niet te veel in een debat terechtkomen. U mag er nog even kort, heel kort op reageren, mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering (VVD): Ik ben er altijd voor om te kijken van, waar kun je een verstandige manier een stop zetten op je uitgaven? Als je met het stoppen van je uitgaven geld gaat, nog minder geld gaat binnenkrijgen ben je natuurlijk niet verstandig bezig. Maar er zijn ook een heleboel uitgaven waar dat niet tegenover staat en daar gaat het natuurlijk om. We gaan natuurlijk niet de gouden kip, de kip met de gouden eieren slachten maar we gaan wel de kip met groeiachterstand even een kleine fijne toekomst bezorgen bij de kipboer. Maar dat ... Maar goed, nogmaals, mijn ...

Mevrouw Woudstra (D66): Dank, maar via de voorzitter, ik praat graag ook door over kippen. Best leuk en aardig maar ik denk dat het goed is om daar concrete dingen bij te gaan noemen dus daar praat ik graag naast de vergadering bij u door. En ook ik mag interrumpen neem ik aan, voorzitter?

De heer Sleddering (VVD): Van mij mag ze alles, echt. Maar dus nogmaals, ik ga ervan uit dat we daar toch nog even echt een puntje bij kunnen zetten. En verder, ja, ik verbaas me af en toe dat ik mensen hoor praten, eens even kijken van, ja, we hebben wat extra hoge kosten maar daar kunnen we niks aan doen dus laat maar lopen. Echt, u moet daar niet in meegaan met die gedachte want als iedereen thuis zo met zijn geld omgaat dan lopen het aantal steunaanvragen bij de gemeenten nog meer op van 31 raadsleden hier. Dat moeten we niet willen. Dank.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Sleddering. Mijnheer Van Enk, gaat uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Ja, voorzitter, kort nog in reactie op antwoorden. Goede antwoorden overigens, ook als het gaat om de omvang sociaal domein. Wat voor mij bedoeld was als een begin van een analyse om met elkaar over de strategie te praten van onze uitgaven. Dat is inderdaad genuanceerder, zoals wethouder Bentvelzen aangaf. Wat ik minder goed vind passen dat zijn antwoorden als, ja, ik zie er het nut niet zo van in om bij bouwlocaties een vergelijking te maken als we gaan bouwen tussen sociale bouw of vrije sector bouw. Dat geeft niet alleen zo'n Eikelenburgh voorbeeld aan, dat verschil was twee 2 miljoen dus, dat incasseren we nu. Maar dat gaat ook om strategie. En als er wordt gevraagd naar de uitgaven van de bijstandskosten per aanvrager, dat dat meer lijkt op de uitgaven die ook een grote stad kent en veel minder op uitgaven die andere randgemeenten kennen. Ja, dan is niet het antwoord, ja, we kunnen nou eenmaal niet beïnvloeden wie hier komt wonen. Wij kunnen dat niet bepalen maar we kunnen het wel beïnvloeden. Dat doe je zeker als groeigemeente door de verhouding te bekijken van wat voor soort woningen je bouwt. Dat is ook de reden dat we vorige collegeperiode daar een kentering in zijn aangegaan en dat is maar net de keuze die we hier gewoon openlijk moeten kunnen bespreken met elkaar. En daar mogen we van mening over verschillen maar ik vind dat we wel naar de cijfertjes kunnen vragen die bij dat verhaal horen want dat is een afweging die op vele fronten doorwerkt in de begroting en de meerjarenbegroting van onze gemeente. Ik wens dat dat hier zonder mankeren kan worden besproken, los van onze intenties en idealen die daarachter zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Van Enk. Geef ik graag het woord aan mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, dank. Dank aan het college en ik ben zo blij dat ik achter de heer Van Enk kom al twee keer want dat geeft me meteen weer nieuwe stof. Want inderdaad, mijnheer Van Enk, het gaat erom, voor wie bouwen we? En dat is inderdaad een uitgangspunt. Maar goed, ik zou hier zo graag verder weer politiek in willen bedrijven, ga ik niet doen. Maar ik ben blij, laat ik het zo zeggen, dat de Partij van de Arbeid deel uitmaakt van een coalitie waarin we duidelijke afspraken hebben gemaakt voor de komende vier jaar. En inderdaad, die komen niet helemaal overeen met de afspraken die daarvoor zijn gemaakt maar ik blijf streven voor de afspraken, naar de afspraken die we dit jaar, die we in deze coalitie hebben gemaakt. En ja, dat heeft alles te maken met doelgroepen en ook een kostenplaatje. Daar komen we vast in het debat op 4 juli nog op terug. De kaders van het college waaruit, waarvoor heer Van 't Eind aandacht vroeg, die heb ik ook, die nieuwsgierigheid naar de kaders. Ik werd juist een beetje vrolijk, mijnheer Sleddering, toen de wethouder van financiën zei, maar dat betekent geen stop op de uitgaven. Toen dacht ik, inderdaad, we willen graag als Rijswijk toch ook nog ons sociaal imago bewaren en ook die uitgaven doen die in ieder geval voor de Partij van de Arbeid noodzakelijk zijn om ...

De voorzitter: Mijnheer Sleddering wil interrumpen.

De heer Sleddering (VVD): Is de geachte collega van de Partij van de Arbeid op de hoogte dat we ook nog andere uitgaven hebben dan sociale uitgaven? Ik geef dat het af en toe wat moeilijk te zoeken is maar ze zijn er wel en daar zouden we toch ook naar kunnen kijken om daar wat minder aan uit te geven.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja zeker, mijnheer Sleddering, daar ben ik me heel erg van bewust en waar ik ook trots op ben is ...

De voorzitter: Achteraan wil mijnheer Weterings ook graag interrumpen, mevrouw Van Nunen.

De heer Weterings: Lang leve de coalitie.

De voorzitter: Dank u.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, dat was volgens mij geen vraag. Waar ik naar de heer Sleddering toe wil zeggen, waar ik ook trots op ben is dat in een jaarrekeningbeleid van 2022 dat we ook 6,5 miljoen hebben bespaard en in positieve zin hebben bijgedragen aan de jaarrekening. Het zijn niet alleen de negatieve verhalen die mogen worden genoemd maar ook zelfs ook de positieve punten uit de jaarrekening.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering, nog een interruptie, gaat uw gang.

De heer Sleddering (VVD): Ja, daar doelde ik nou net op. Hoe mensen soms thuis met geld om kunnen gaan, dat geloof je nog niet. Kijk, je kunt ... Er komt geld in en er gaat geld uit. Soms gaat er heel veel geld uit en soms komt er opeens heel veel binnen. Maar aan het eind van de maand kijk je in je portemonnee en als er dan niks in zit, heb je een probleem en dat is het verhaal.

De voorzitter: Ik ga niet over de portemonnees van de mensen thuis maar ik snap de strekking van uw verhaal. Gaat u verder.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Nee. Ja, ik begrijp de heer Sleddering natuurlijk ook. Maar we hebben het uiteindelijk over het natuurlijk gigantisch tekort op RijswijkBuiten en dat is niet makkelijk in evenwicht te brengen inderdaad met andere inkomsten. Maar laten we dat ook zo benoemen, het gaat om een gigantisch tekort op RijswijkBuiten. En laten we ook vooral de andere zaken benoemen die we goed met elkaar wel voor deze stad doen. Voorzitter, nog één opmerking naar de heer Weterings, ik weet namelijk wel hoe die 1100 mensen voor een deel benaderd zijn en ook nog worden want daar hebben we namelijk een Kadernota maatschappelijke participatie voor aangenomen vorig jaar. Dus het verbaast mij niets dat de wethouder nu zegt, twee consultants zijn hard aan het werk om die doelgroep te bereiken. Daar hebben we namelijk zelf de beslissingen in genomen en daar was u ook bij. Nou ja, eigenlijk een ...

De voorzitter: Hij wil heel kort reageren denk ik op uw laatste opmerking. Dat mag nog even. Gaat uw gang.

De heer Weterings (RB): Ik stelde gelukkig de vraag aan de wethouder en niet aan u, mevrouw Van Nunen dus.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Van Nunen, was dat het?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, ik wilde eigenlijk alleen vragen of de wethouder, dat was mijn vraag, ook dat kan beamen dat daar uit die investering ook die gesprekken en begeleiding voortkomen. Voorzitter, tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Om de goede volgorde te hanteren zou ik graag het woord geven aan mijnheer Stam van de ChristenUnie.

De heer Stam: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dank.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Stam (CU): En ook dank aan het college voor de beantwoording. Ik was toch even benieuwd. Er wordt gesproken over onzekere tijden en we weten niet precies wat er ons staat te wachten, ook in lijn met het plan natuurlijk over vluchtelingen van de wethouder Van Malsen. En tegelijkertijd spreekt de wethouder over strak begroten en de komende jaren worden rommelig. Dus dan blijft toch mijn vraag een beetje hangen van, ook het licht van de Kadernota en inderdaad de begroting van 2024, is het dan niet verstandig om dus wat ruimer te begroten zodat we niet tegen een tekort aanlopen waar we enorm van schrikken in 2024. Dus dat is dan toch iets wat een beetje boven de beantwoording blijft hangen wat mij betreft. Ik sluit me ook aan bij de vragen van GroenLinks en PvdA over die kaders voor het Kaderdebat. En daarbij ook de vraag van, hoe erg is het nou? We zitten nu in die categorie neutraal en hoe erg is het als we terugvallen naar de categorie risicovol, wat houdt het dan in voor de gemeente? Dus daar ben ik ook nog even benieuwd naar. Tenslotte ook dank voor de beantwoording over de fietspaden richting wethouder Van de Laar. En nog even een check, dan het verlagen van het krediet waarover wordt gesproken in het raadsvoorstel, dat gaat dus over dat matchen waar u het over had met de subsidie van de MRDH. Dank u wel. Dat wilde ik nog even weten. Dat was het.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Stam. Mijnheer El Majjaoui, gaat uw gang.

De heer El Majjaoui (PG&R): Ja, dank je wel, voorzitter voor het woord en dank voor de beantwoording zojuist van de vragen. Nou, de overige vragen laat ik voor de volgende ronde. Voor wat betreft de bezuiniging, ik ben voor een deel mee eens met de VVD-collega's alleen we moeten toch een balans zien te vinden. Kijk, de uitgaven die moeten gewoon door kunnen gaan want het is gewoon een plicht van ons en we hebben ook een taak. En niet voor niks heeft VNG, Leidschendam-Voorburg ook een motie ingediend om een signaal af te geven bij het Rijk. Want we hebben taken toebedeeld gekregen vanuit het Rijk en die moeten we uitvoeren. Want ik als vader bijvoorbeeld, ik heb ook een jaar vakantie moeten overslaan maar de uitgaven voor wat betreft eten en dat soort zaken, die moeten gestaag door kunnen gaan. Dus ik vraag het college welke bezuinigingsmaatregelen en welke inderdaad taken worden dan niet uitgevoerd en welke taken worden dan wel uitgevoerd die noodzakelijk en urgent zijn voor het voortzetten van onze stad en voor het behoud van de welvaart en dan wel welzijn van onze stad? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik het woord graag aan wethouder Van Damme voor de tweede termijn.

Wethouder de heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter en dank u wel aan de raad voor de vragen in tweede termijn. Even toch misschien wat scherper zijn. Kijk, morgen is het 21 juni, dan begint de zomer en voor mij is werken gewoon vakantie dus we gaan gewoon vanaf morgen aan de slag. Om dat nog maar even duidelijk te hebben. Gister of vandaag hebben we er ook al over gesproken, het wordt nog net lente. Ja, stoere spierballentaal. Ja, dat kunt u zeggen en dat dat is het misschien ook wel maar het is gewoon realiteit. Want we kunnen nu preluderen over welke taken gaan we dan wel en niet doen? Ja, dat is een leuke filosofische beschouwing maar als het zover is in 2026 zullen we dat echt moeten gaan doen. En het is allemaal niet zo moeilijk want kijk, mensen die hier gewoon in Rijswijk wonen, die willen als ze buiten komen gewoon, ja, dat een beetje schoon, heel en veilig is, stoeptegels recht, een beetje groen. Ja, zo moeilijk kan het niet zijn. Maar

als je die taken, die basistaken op een gegeven moment niet meer kan uitvoeren, ja, dan gaat iedereen het voelen. En waar je het dan echt gaat voelen of welke taken van de overheid je niet meer gaat uitvoeren, de Rijksoverheid, dat is een afweging die we dan te zijner tijd moeten gaan maken. En dan over al die spuks bijvoorbeeld, dat vind ik een goede vraag ook van D66. Ja goed, heel veel departementen zijn blij met de spuks. Hier hebben we ook, de ene wethouder is heel blij met een bepaalde spuk omdat die dan dat kan doen dus ik heb daar niet een bepaalde mening over. Maar ik zou als raad niet blij zijn met die spuks. Want die spuks betekent dat u minder invloed heeft. Ja? En als we het allemaal wel in die algemene middelen stoppen, dan kunt u als raad veel betere keuzes maken. En als er dus meer geld in de algemene middelen zit, dan heeft u ook ruimer de keuze zeg maar hè. Nu met een spuk, ja, dan ben je gewoon het uitvoeringskantoor van het Rijk, om het maar even plat te zeggen. Dat zie je dus veel vaker gebeuren en misschien is het ook wel, maar dan zit ik ook maar wat te filosoferen, omdat het komt omdat de uitvoeringsorganisaties van het Rijk misschien wat minder in staat zijn om die taken uit te voeren. En eigenlijk wel wij als gemeente dat heel goed kunnen uitvoeren voor het Rijk omdat wij ook heel dicht tegen de inwoners aanzitten. En op dat punt ben ik het van harte eens met het Rijk. Maar goed, die spuks, ja, we hebben 137 spuks dacht ik. Nou, misschien, ja, ik kan de tel niet eens meer bijhouden. Het is echt ongelooflijk. En iedere spuk moet apart met de SiSa-verantwoording worden afgerekend en noem maar op. Nou ja, ik kan er nog uren over doorgaan, ga ik nu niet doen. En dat maakt het ook wat lastiger om daar, ja, toch wendbaar en weerbaar te zijn. Wat betekent dat dan? Grip ... Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank voor deze zeer duidelijke uit het hart gegrepen uitspraak van de wethouder. Maar toch luidt hij niet aan de raad. Nou, dat neem ik dan graag mee. Mag ik daaruit afleiden dat hij inderdaad ook heel goed doorheeft hoeveel lasten het voor het personeel hier meebrengt dat we die spuks hebben?

De voorzitter: Voordat we verder gaan, zou u misschien heel kort voor de kijkers thuis, de meeluisteraars kunnen zeggen, uitleggen wat spuk precies is? Dat, het is nu turbotaal voor de gewone mens.

Mevrouw Woudstra (D66): Heel graag.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Woudstra (D66): Ik had het in de eerste termijn gedaan, voorzitter. Maar het is een specifieke uitkering die je krijgt om een bepaald doel te vervullen, bijvoorbeeld het bouwen van huizen. En dan geeft het Rijk specifiek voor dat kader een uitkering. Maar je moet wel aan alle voorwaarden voldoen, hem aanvragen en dan hopen dat je hem krijgt. Dus hij is niet zeker en je hebt er veel werk aan. Terwijl als we allemaal zeggen, de opgave is meer huizen bouwen en daar krijgt u zoveel geld voor, kan het in het gemeentefonds en kunnen we zelf beslissen hoe we het doen.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk (CDA): Ja, voorzitter, en dat is meteen mijn bezwaar tegen deze discussie want het is natuurlijk heel mooi dat we dat willen maar het hangt helemaal niet van ons af. Het hangt niet van de wethouder af, het hangt ook zelfs niet van mevrouw Woudstra af, hoewel. Ik geloof dat er bepaalde departementen zijn die die spuks, ik zeg het nog één keer, proberen te beperken maar dat lukt dus niet zo. Daar zijn we het allemaal over eens.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme: Als wij een spuk als gemeente moeten uitvoeren, dan doen we dat met alle liefde en met alle warmte want dat is vaak ook wel besteed aan een bepaald goed doel. Maar nogmaals, ik kan er wel wat aan doen, mijnheer Van Enk, want ik ben regelmatig in Den Haag te vinden en ik probeer ook dat echt, echt onder de aandacht te brengen. Maar ik heb daar zelf ook gewerkt en ja, dan zie je de gemeente toch echt wel vaak als uitvoeringskantoor helaas. En in de breder kader moet ik gewoon zeggen, ook als kostenpost hè. Want ze zeggen dan gewoon met droge ogen van, ja, we bezuinigen over de hele linie, het kabinet nu hè, want dan hadden ze een pakket afgesproken in de Voorjaarnota. Behalve voor Defensie doen we een miljard bij en het gemeentefonds doen we een miljard bij in 2026. Niet wetende dat daar 3,5 miljard de facto bezuinigd op wordt. Maar goed, dat is de realiteit waar we mee te dealen hebben. En de heer Van 't Eind vraagt van ...

De voorzitter: Mijnheer Van Enk had nog een vraag.

De heer Van Enk (CDA): Nou, voorzitter, interruptie. Ik ben heel erg blij dat we een wethouder hebben die daar toch invloed op heeft en laten we inderdaad ook de bijbehorende bureaucratie daarmee proberen in te dammen. En ik ben zeer benieuwd naar de resultaten van uw lobby in Den Haag na de zomer.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van Enk. Mijnheer Van Damme, gaat u verder.

Wethouder de heer Van Damme: Ja, bedankt voor het vertrouwen en ja, veel invloed, dat zou ik niet durven zeggen. Ik praat veel maar of ik veel invloed heb, dat moeten we nog maar zien zullen we maar zeggen. Wat kunnen we allemaal doen concreet? Nou ja, goed, we kunnen naar die reserves goed gaan kijken. Ik zal u een overzichtje sturen hoe je die gaat inzetten. Langetermijninvesteringsplan komt eraan, dat levert ook waarschijnlijk geld op. Je kan bijvoorbeeld ook denken aan, ja, eventueel iets met de externe inhuur doen. Dat zijn allemaal handels, dat zijn allemaal opties die je in overweging kan meenemen. Maar goed, die bespreek ik nog aan de collegetafel dus ik zal daar op enig of tenminste snel bij u op terugkomen.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind heeft een interruptie en mijnheer Sleddering zag ik ook. Mijnheer Van 't Eind, gaat uw gang.

De heer Van 't Eind (GL): Ja, voorzitter, bij het rekenkameronderzoek over toezeggingen hadden we volgens mij ook doorgekregen, je moet toezeggingen specifiek maken. Hoor ik nu een toezegging van de wethouder dat die daarop terugkomt en komt die daar dan voor het Kaderdebat op terug, dat we dat nog mee kunnen nemen in de discussie?

De voorzitter: Het woord is aan de wethouder in deze.

Wethouder de heer Van Damme: Ik heb al wat opties genoemd. Ik vind het toch wat lastig om dat hier echt te gaan toezeggen dat er voor het Kaderdebat nog een brief over komt.

De voorzitter: Oké. Dan is mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering (VVD): Ja, het zal toeval zijn en de wethouder noemde een aantal voorbeelden maar ik heb nog net het ene woordje bezuinigen niet genoemd. Ik neem toch aan dat dat ook wordt bekeken of dat kan en wat voor een mogelijke effecten dat heeft op de voortgang van goede zaken in een stad?

De voorzitter: Wethouder Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme: Ja, nee, ombuigingen kan natuurlijk ook. Dat is een woord voor bezuinigen. Ja.

De voorzitter: Tot slot nog mijnheer Weterings achterin. Gaat uw gang.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen, we kunnen kijken naar de reserves en ook naar de externe inhuur. Maar dat zou u toch al hebben gedaan want er lag toch een motie van alleen extern inhuren als het echt niet anders kan. Waar is het dan misgegaan het afgelopen halfjaar terwijl u nu zegt, we kunnen gaan kijken naar de externe inhuur.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme: Ja, nou, dat is niet misgegaan want dat doen we natuurlijk ook al. Maar je kan daar nog een schepje bovenop doen natuurlijk.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder, mijnheer Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme: Ja, tot slot, de heer Stam van de ChristenUnie. Ruimer budgetteren. Ik dacht dat ik genoemd had dat we afgelopen jaar hebben we als optie genoemd had. Afgelopen jaar hebben we met 1 miljoen overschot positief begroot en we kunnen daar ook weer naar 2 miljoen overschot gaan zodat je in ieder geval wat inloop van afgelopen jaar en ook wat ruimte creëert voor de toekomst. Dus dat is één optie die je zou kunnen overwegen en die we ook zeker gaan meenemen richting de begrotingsbehandeling. Ja. Dat en volgens mij, dat was het in tweede termijn, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Bentvelzen, gaat uw gang.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. Dank aan de raad. Ik heb vanuit één fractie nog een vraag openliggen en dat is de fractie van Rijswijks Belang. Wat is dan nu het verschil met nu en de voorgaande jaren als het gaat om het granieten bestand, dan moet ik het nog een keer zeggen, rondom de bijstandspopulatie in Rijswijk. Ja, dat klinkt misschien wat rot maar we hebben hier politieke en beleidskeuzes gemaakt met elkaar in de jaren daarvoor, voor 2021 hè, voordat de Kadernota maatschappelijke participatie is aangenomen. Waarin wij altijd hebben gedacht, wij bemiddelen de meest kansrijke mensen zo snel mogelijk naar werk en de rest die bellen we eens in de zoveel tijd en die laten we wat meer met rust. En dat kan. En we hebben daar een kentering in gemaakt bij de gemeente Rijswijk en we hebben gezegd, er moet ook aandacht naar die trede 1 en 2. Dus daar is een persoonlijk gesprek mee gevoerd, mijnheer Weterings. Er is een screening gedaan, er is nog niet met 1100 mensen een persoonlijk gesprek gevoerd. Dat komt straks ook in die rib, dat zijn er nu ruim 200 uit mijn hoofd gezegd maar bindt me er niet op vast bij de eerstvolgende Forumvergadering. Maar er zijn wel, er is wel een screening gedaan op die 1109, is het rechtmatig, zit diegene in de juiste uitkering, is het wel bijstand, is het niet een andere vorm van uitkering? Et cetera. Dus dat is het verschil wat er gemaakt is dankzij de Kadernota participatie, dankzij uw raad die dat toen heeft aangenomen unaniem uit mijn hoofd. Want daarvoor hadden we helemaal geen kaders voor deze doelgroep. Dus dat is één. En twee wil ik toch ingaan maar u zal er 4 juli op terugkomen, daar kijk ik naar uit. In ieder geval op Mijndomein, grotendeels het sociaal domein als het gaat om externe inhuur. Ook in het sociaal domein gebeurt dat. Ik ken genoeg mensen die helaas voorheen werkzaam waren bij een bedrijf in de zorg bijvoorbeeld, die werktermijn hadden van tien plus jaren. Die zien dat het als zzp'er tot op heden nog best wel

goed boeren is. Die schrijven zich uit bij de werkgever, die schrijven zich in als zzp'er en die verdienen het tweevoudige en dat is wat er momenteel aan de hand is op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: Dank u wel. Ik maak even het rijtje af. Mijnheer, niets. Mijnheer Wit ook niets? Mijnheer Van Malsen ook niets? Wel?

Wethouder de heer Van Malsen: Zeker wel. Ja. Dank, voorzitter. In de eerste termijn vroeg de heer Weterings van Rijswijks Belang of het college nog een mededeling wilde doen over de stukken. En ik had het idee dat de heer Van Damme daar met verve en enthousiasme gehoor aan gegeven had. Maar ik dank ook de heer Weterings voor het verduidelijken van zijn vraag in de eerste termijn want nu weten we ook waar het over gaat en daar wil ik met alle liefde antwoord op geven. In de halfjaar rapportage staat een overschrijding van 500.000 euro door het feit dat de statushouders in het hotel Best Western daar langer hebben gezeten dan voorzien en ook de juridische kosten die gemoeid zijn bij het kort geding dat tegen ze is aangespannen. Op dit moment weten we dat daar nog wat vanaf zal gaan vanwege die extra kosten voor nareizigers die we gemaakt hebben, die we terug zullen krijgen van het COA. Daar zit nog wat onzekerheid in rondom of we de btw wel of niet kunnen verrekenen dus die exacte bijstelling die blijf ik u nog even schuldig. En de overige kosten, daar zijn we ook nog van aan het kijken of we die kunnen verhalen op het COA ofwel het ministerie. Daarvoor zijn we ook in contact getreden met in ieder geval het COA en ook voor wat betreft het ministerie. En daarbij wil ik ook een beetje tegemoetkomen aan de vragen die door de heer Stam zijn gesteld. Zijn er in augustus vorig jaar bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de provincie, VNG en het Rijk over uit de vluchtelingencrisis komen. En daar zitten ook een aantal toezeggingen in van het Rijk rondom het financieel tegemoetkomen van gemeenten. Dus daar willen we ze graag aan houden. Overigens is Rijswijk niet de enige gemeente die met dit soort problemen kampt. Ik heb een paar collega-wethouders gesproken, ik ben ook bezig met één collega-wethouder om daar een boodschap naar het ministerie voor op te stellen dat die afspraken wel gehonoreerd dienen te worden. Dus wat dat betreft nog wat extra nuancering bij die post in de halfjaar rapportage. Dus er zal nog wat aan veranderen maar de exacte veranderingen die krijgt u later van ons. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, u had nog een interruptie?

De heer Weterings (RB): Eigenlijk twee korte vragen. Ja, goed, dat was het eind van zijn betoog dus ik wilde eigenlijk vragen, was dat het? Ja, goed, dat was het dus die vraag is al beantwoord. Maar waarom zo'n gevoelig onderwerp niet de raad eerder informeren? We hebben het er vaak over gehad, het gaat hier om een half miljoen. Niet om een eurootje of een beetje wisselgeld, nee, om een half miljoen. We hebben namelijk de afspraak met elkaar, alles boven een ton moet worden voorgelegd aan de raad. En het gaat hier om een half miljoen, dan betreur ik het dat we het moeten zoeken in de halfjaar rapportage dat u ons niet, en dan ga ik het toch eerlijk zeggen, eerlijk heeft geïnformeerd. Dus de vraag is, waarom heeft u ons niet eerder of eerder en eerlijk geïnformeerd? Dank u wel.

De voorzitter: Ja, ik zit even na te denken, laten we geen waardeoordeel hangen aan bepaalde dingen. Maar mijnheer Van Malsen, gaat uw gang.

Wethouder de heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Ja, eerder informeren. Kijk, wij hebben na het voorval met het COA in het hotel waarin er alleenstaande minderjarige vluchtelingen geplaatst waren tegen onze wil in, gezegd dat we u periodiek zullen informeren. Dat hebben we vervolgens gedaan middels een aantal raadsinformatiebrieven waarin we de situatie in het hotel en ook de ontwikkelingen aan de regionale regietafel asiel en opvang hebben uiteengezet. De laatste of de eerste van die twee brieven die viel min of meer samen met de uitspraak in het kort geding. Nou, dat vonnis dat is ook openbaar. De heer Van Damme in

mijn afwezigheid heeft in het Forum van 16 mei ook nog gezegd dat naar aanleiding van wat er nu ook in de halfjaar rapportage staat, nog wat extra kosten zullen zijn. En nu zitten we in de bespreking van de halfjaar rapportage en dat is het moment waarop we uw raad doorgaans over dit soort zaken informeren. Dus dat is mijn antwoord op die vraag. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wil ik graag nog het woord geven aan de burgemeester. Had u nog het woord willen hebben. Nee. Dan wil ik bij deze graag dit agendapunt sluiten en vervolgen we de discussie over dit agendapunt in het Kaderdebat van 4 juli a.s.

4. Raadsvoorstel Jaarstukken 2022 en resultaatbestemmingen 2022 (no 23 044)

De voorzitter: Goed. Wij gaan verder waar wij gebleven waren. Dat is agendapunt 4, het raadsvoorstel Jaarstukken 2022 en resultaatbestemmingen 2022. Wil ik graag beginnen met het woord geven van onder naar boven deze keer voor de verandering. En dan wil ik graag beginnen bij mijnheer El Majjaoui. Gaat uw gang. Mijnheer El Majjaoui had al wat vragen gesteld in het voortraject.

De heer El Majjaoui (PG&R): Maar goed, de overige vragen die ik gesteld had, daar heb ik al antwoord gekregen inmiddels. Alleen resteerde mij twee openstaande vragen voor wat betreft bladzijde 37. Er wordt een budget niet uitgegeven ten behoeve van optimaliseren van de winkelgebieden. Met name de toename van overlast jongeren, verkeersveiligheid en winkeldiefstal. De vraag is, hoezo, hoe kan dat? Is daar onderbezetting, een tekort aan boa's? Kunt u dat toelichten, voorzitter? En de tweede vraag, voorbeeld betreft bladzijde 343. Er wordt gesproken over duurzaamheid. RijswijkBuiten is inderdaad een voorbeeld van een duurzame wijk. Dat verdient een compliment maar ik lees ook hier dat er ook een duurzame vorm van vervoer zal worden gecreëerd en dat was openbaar vervoer en fietsen. Maar de vraag is, in de vorige periode hebben we het daar ook vaak over gehad, want RijswijkBuiten is een soort van verkapt eiland, hoe zit dat met bereikbaarheid en hoe zit dat met de doorstroming? En dat duurzaamheid een belangrijk thema is, ik vind dat bereikbaarheid daar ook een heel belangrijk thema is de komende periode. Hoe gaat u daar invulling aan geven, voorzitter? Tot zover mijn vraag. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mijnheer Stam, ChristenUnie gaat uw gang.

De heer Stam (CU): Dank u wel voor het woord. Ik heb net in de schorsing mijn belangrijkste vraag met de wethouder van financiën kunnen bespreken. Dus met het oog op de tijd laat ik het hierbij. Dank u wel.

De voorzitter: Zou u die misschien ook met ons willen delen heel kort?

De heer Stam (CU): Ja, dat wil ik wel. Dat ging over hoe het precies zit met de reserve. Ik pak hem er even bij. Of het klopt dat er een derde van de totale reserve afgaat met een tekort van 11 miljoen, maar ik heb begrepen dat dat minder is. Dus dat was mijn vraag en de andere vragen laat ik dan zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nunen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): En zo houden we het spannend, ja. Ja, nee, oké. Ik heb niet heel veel op te merken over de jaarrekening, voorzitter. Behalve dan wat ik in eerste, nee, tweede termijn deed rondom de halfjaar rapportage. Ik wil ook graag wijzen op het positief saldo op overige activiteiten van 6,5 miljoen. Dat mag ook worden genoemd en daar mogen we ook met zijn allen trots op zijn. Want de marktomstandigheden hebben tot het verlies van RijswijkBuiten geleid en dat is een zeer ernstige zaak, ook voor de Partij van de

Arbeid. Dat betekent ook dat we absoluut ook vinger aan de pols moeten houden. Maar ook wat betreft de andere nieuwbouwprojecten wat ons betreft. Maar wij pleiten ervoor om wel door te gaan op de ingeslagen weg, de koers aanhouden die we ook in het coalitieakkoord hebben neergelegd wat betreft dus de woningbouw. Compliment ook voor de scherpere sturing en beheersing in de P&C-cyclus, zoals ook in auditcommissie besproken. Daar hebben we met elkaar open en duidelijk over gecommuniceerd met de ambtelijke organisatie. En daarin worden we, zoals u ook hebt kunnen lezen, regelmatig voor geïnformeerd en gaan we ook in gesprek met elkaar hoe we dat proces verder als raad ook monitoren. Voorzitter, tot zover mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mijnheer Van Enk, gaat uw gang.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, voor de vragen over pagina 37 sluit ik me graag aan bij de heer, vragen van de heer El Majjaoui. Daar wacht ik het antwoord op af en verder hadden wij geen vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Sleddering, gaat uw gang.

De heer Sleddering (VVD): Nou, laat maar. Geen bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank, voorzitter. Kort ook van onze kant. We zijn blij met het werk van de auditcommissie ook en de reactie van het college hierop. Zoals net ook werd aangehaald. We zien de verbeteringen en we hopen dat die ook zorgen dat we minder vaak voor verrassingen staan en dus ook minder vaak voor tegenvallers. Ik zou zeggen aan de wethouder, hou dat vol en ga vooral zo door met de verbeteringen. Het werd al aangehaald, het jaarverslag laat ook onderbestedingen zien en is voor ons juist op plekken die nodig zijn. Dat gaat over preventie en het voorkomen van hoge kosten op langere termijn en daar willen we graag aandacht voor vragen. De kosten voor uitgaven voor winkelcentra en verkeersveiligheid bijvoorbeeld, ja, daar zat een voordeel op hè, we hebben het niet uitgegeven. Aan de andere kant scoorde de verkeersveiligheid toch echt niet goed en er waren ook veel winkeldiefstallen. Dus dan raken wij even kwijt of we dit nou een positief signaal moeten zien? We zien het eerder als een negatief signaal dat we daaraan dan niet het geld voor hebben uitgegeven om de preventie te doen. Kan de wethouder dat bevestigen en kan hij nu of in de toekomst bij het Kaderdebat terugkomen op welke oplossing hij ziet om te zorgen dat we aan die onderbestedingen werken? We willen graag nog benadrukken dat we kwaliteit en kwaliteit van personeel erg belangrijk vinden. Hier zitten onze mensen die al die belangrijke stukken voor ons maken maar ook zorgen dat onze stad functioneert. Daar is het goed als we die niet alleen bedanken maar ook trots op zijn en hopelijk die arbeidsmarkt in ons voordeel gaat werken op een gegeven moment, dat mensen hier graag werken. We zien ook graag dat dat in regioverband gebeurt en wordt samengewerkt en willen we graag het college nog oproepen om onze oude motie daarover want met de regio samen te werken en samen mensen aan te nemen, nog in herinnering brengen. Dat was het voor nu, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Zoghbi, Wij. Rijswijk, geen bijdrage? Mijnheer Weterings, Rijswijks Belang. Gaat uw gang.

De heer Weterings (RB): Nog even, ja, misschien een opkomende vraag die me net even te binnenschiet. Misschien leuk om dat mee ook te nemen naar de komende raadsvergadering. Ik had eigenlijk een vraag aan, nog als nabrander hoor, aan wethouder Van de Laar. Er is 4,8 miljard beschikbaar gesteld door de Metropoolregio Den Haag en Rotterdam. U heeft er ook als bestuurder Metropoolregio in Rotterdam een

behoorlijk mooi stuk geschreven op de MRDH-site. We hebben 30 miljoen gereserveerd voor de Beatrixtunnel. Kan u zich daar misschien hard voor maken dat die terug kan gaan naar de algemene reserves. Dat er misschien tussen die 5 miljard nog een beetje geld voor de Beatrixtunnel beschikbaar is, dan kan die 30 terug naar de algemene reserves. Hebben we een tekort van, wat is het, 19 miljoen in plaats van of tenminste hebben we een positief saldo van 19 miljoen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind (GL): Dank u wel, voorzitter. Ik heb één vraagje. Dat sluit een beetje aan bij ook de vragen van de heer El Majjaoui maar ook de vraag van mevrouw Woudstra. En sluit ook in reactie op, dat zal misschien verbazen, op de inbreng van de collega van de Partij van de Arbeid. Ja, we hebben 6,2 miljoen, is ook positief. Dat is natuurlijk op zichzelf positief alleen dat betekent ook dat er bij sommige dingen, dat we dingen niet gedaan hebben. Daar gaat de vraag van mevrouw Woudstra ook over en de vraag van El Majjaoui. En die van mij ook want ik zie ook een postje dat we een specifieke uitkering van 210.000 euro niet hebben uitgegeven voor de ventilatie in scholen. Ik vroeg me af, dat is op zich, ik bedoel, als je dat twee jaar geleden had gelezen midden in de Covidtijd, dan was deze zaal waarschijnlijk ontploft. Hoe kan dat nou niet uitgegeven worden? Dus ik vroeg me gewoon af waarom, is dat niet meer belangrijk of nou, waarom dat ... Tot zover, voorzitter, verder geen vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kruger. Ah, collega, mijnheer Braam, gaat uw gang.

De heer Braam (BvR): Verandering van spijs doet eten, voorzitter. Ik kan het redelijk kort houden hoor. De auditcommissie die heeft feitelijk het voorwerk al gedaan voor onze raad en goed gedaan. Er staan bevindingen in waar onze fractie zich prima in kan vinden. Nog even kort naar aanleiding van het nogal rumoerige begin van deze vergadering, wil onze fractie toch nog even kwijt dat wij het diep triest vinden dat er heel erg flauw wordt gedaan over de wijze waarop ogenschijnlijk wij om zijn gegaan met de ronde tussen zes en acht uur. Ik kan u verzekeren, ik zeg de vragen die we überhaupt hadden konden stellen, die zijn gesteld door drie personen. We zijn uiteindelijk met de hele fractie gezellig bij elkaar gekomen, inderdaad lekker op een bank. Mag dat? Ja, dat mag. En dat is dus een beetje onzinnig om dat hier in een Forumvergadering aan te kaarten, waarvan akte. Voorzitter, bedankt, dit was onze bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Duidelijk. Geef ik graag het woord aan wethouder Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme : Ja, voorzitter, dank en ook dank aan de raad voor de vragen, complimenten. Ik heb eigenlijk maar één vraag genoteerd die op mijn pad ligt en dat is waarom dat budget van de winkelgebieden niet is opgemaakt? Dat heeft in ieder geval nog te maken met de coronagelden die daarvoor bedoeld zouden worden dus dat wordt overgeheveld naar het volgend jaar. Dat betekent overigens niet dat er dus niet is gehandhaafd in die winkelgebieden want de boa's die lopen daar gewoon rond en de politie ook en de winkeliers hebben daar ook hun beveiligingsmaatregelen. Dus dat nog even in antwoord op uw vraag specifiek over waarom dat niet is uitgegeven.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik het woord aan mevrouw Bentvelzen.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, als ik goed geluisterd heb, heb ik geen vragen in deze ronde.

De voorzitter: Ik meen me te herinneren dat er een vraag voor wethouder Van de Laar tussen zat.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, voorzitter. Onder andere over duurzame mobiliteit in RijswijkBuiten. Nou, bij de grex ook besproken hebben is, bestaat RijswijkBuiten grofweg uit drie delen waarbij Sion als eerste is opgeleverd en een vrij, de reguliere parkeernorm nog had. In Parkrijk, het tweede middelste gedeelte, daar is een lage parkeernorm gebruikt omdat daar ook werd geïntroduceerd de mobiliteitspunten van Hely Hub. De derde is daarvan geopend, dat zijn een variatie aan zaken die daar staan, van elektrische bakfiets, elektrische verhuisbus tot een auto die er staat. En, nou ja, we zien ook berichten vanuit Parkrijk dat dat ook wel moeilijk is omdat toch ook wel veel mensen een tweede auto hebben die ze graag in de straat willen parkeren. Dus dat staat op dit moment daar nog op spanning. We hebben het bij de behandeling van de grex er ook over gehad, hoe moet Pasgeld-West zich ontwikkelen? En het CDA stelde daar al een heel ambitieus plan voor om daar gewoon misschien wel een parkeernorm van nul aan te zetten en dan hele ambitieuze vervoersoplossingen te regelen. Nou, ik denk niet dat het die kant opgaat maar dat duurzame mobiliteit een groeiend onderwerp is en belangrijk in de meest duurzame wijk van Nederland, staat als paal boven water. Maar we weten ook dat het op dit moment toch onder de maat is. Daarom ben ik heel erg blij, en de heer Weterings verwees er al naar, dat we als onderdeel van een pakket van 4,8 miljard van het Rijk voor onder andere een brug over de Maas, maar ook de viersporigheid van tussen Schiedam en Dordrecht, dat we daar een City-sprinter, dat we als onderdeel van die 4,8 miljard ook een halte in RijswijkBuiten erbij krijgen en dat is toch wel heel erg uniek te noemen. Dat geld staat gereserveerd, dat geld is nog niet overgemaakt op ons, dat zal nooit gebeuren denk ik. Maar wij moeten nu in de komende jaren gaan aantonen, en daar is een hele projectorganisatie voor, dat die halte ook echt nut heeft op die plek. Dus dat is waar we ons op concentreren en dat zullen we natuurlijk doen. Daarnaast ben ik, hebben we ook een petitie gekregen voor, kan er niet een extra halte komen voor een bus in RijswijkBuiten? Ik ben er hard voor aan het lobbyen en aan het werk en ik hoop dat dat gaat lukken want het is echt heel erg nodig dat die halte daar komt. Dus dat is de manier waarop we bezig zijn met verduurzaming van de mobiliteit in RijswijkBuiten. En daarmee heb ik ook een deels antwoord al gegeven op de heer Weterings, voorzitter, 4,8 miljard. Dat staat allemaal al gereserveerd en vast in projecten en daar kunnen we, daar is de Beatrixtunnel geen onderdeel van. We hebben inderdaad 30 miljoen gereserveerd vanuit die Enecogelden voor de tunnel. En ik denk dat het interessante is, u kunt natuurlijk zelf een amendement indienen over de besteding van dat geld en dan kunt u dat als raad behandelen. Ik denk dat we het geld heel erg hard gaan nodig hebben voor de Prinses Beatrixlaan en ik stel voor dat te betrekken bij de behandeling van de raadsinformatiebrief die ik u nog voor de zomer doe toekomen over de Prinses Beatrixlaan en de mogelijkheden die er zijn. Ik vertrouw erop dat die geagendeerd wordt, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Geef ik graag het woord aan collega-wethouder Wit, gaat uw gang.

Wethouder de heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb één vraag gezien die een beetje met volksgezondheid, of gehoord, te maken heeft en dat ging over ventilatie in scholen. 210.000 euro die niet is uitgegeven. Ik heb daar geen antwoord op. Ik weet niet waarom dat niet is uitgegeven dus daar moet ik echt schriftelijk op terugkomen.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen.

Wethouder de heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Ik heb geen vragen genoteerd.

De voorzitter: Oké. De burgemeester had ook geen vragen. Dus dan wil ik hierbij de eerste termijn afsluiten. En kijk ik even naar mijnheer El Majjaoui, tweede termijn, heeft u daar behoefte aan?

De heer El Majjaoui (PG&R): Ja, dank u wel, voorzitter. En dank voor de beantwoording voor wat betreft het openbaar vervoer in RijswijkBuiten. Maar met name gaat mij erom de bereikbaarheid omdat dat toch een

afgesneden deel is van Rijswijk. Hoe wil jij de brug kunnen, tenminste, de kloof kunnen overbruggen? Tuurlijk komen er haltes en er wordt volop op gelobbyd, natuurlijk komen er duurzame vormen van openbaar vervoer dan wel fietsen maar de bereikbaarheid is bij deze van belang. En dat hoort, het is een onderdeel van Rijswijk en hoe wil je daar vorm aan geven? Dank.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Stam. Niet. Mevrouw Van Nunen. Geen. Mijnheer Van Enk, geen. Mijnheer Sleddering nog behoefte aan tweede termijn? Nee. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Bij de vraag over onderbesteding had ik ook gevraagd naar hoe het college gaat zorgen dat wat we reserveren ook wordt uitgegeven. Heb ik van de wethouder alleen het antwoord gehad dat het wel de bedoeling is en dat er boa's rondlopen maar dat was niet de brede strekking van mijn vraag. Dus daar krijg ik graag nog een reactie op.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Zoghbi. Nee, dank u. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings (RB): Een korte vraag aan de heer Van de Laar. Waar die ook het bestuur natuurlijk is van een regiopoolregio Rotterdam, Den Haag. Er is een hele mooie lijst gekomen met een aantal zaken die ze gaan aanpakken voor de infrastructuur en bereikbaarheid. Is tijdens de bestuursoverleggen waar hij heeft bijgezet, ook de Beatrix benoemd of besproken? Zo ja, waarom zit die er niet in en zo nee, waarom niet?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van 't Eind kijk ik even aan.

De heer Van 't Eind (GL): Voorzitter, ik heb verder geen vragen en ik wacht het antwoord op die ene vraag schriftelijk af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Braam nog behoefte aan een tweede termijn.

De heer Braam (BvR): Uitermate kort. Ik wil graag de organisatie die achter deze dag heeft gezeten hartelijk danken voor de complete opzet en de grote bijdrage van de vele ambtenaren overigens die ik gezien heb. Het is, was een bijzondere prestatie en ik denk dus daardoor ook dat deze vergadering binnen redelijke termijn afgerond kan worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Geef ik graag het woord in de tweede termijn nog aan wethouder Van Damme. Gaat uw gang.

Wethouder de heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Ja, in een reactie nog op mevrouw Woudstra over de brede zin denk ik van de onderuitputting, hoe we daar dan mee omgaan? Ja, dat is, dit is natuurlijk, ja, het is natuurlijk niet de bedoeling dat als je iets begroot en je kan het niet uitgeven maar er zijn wel verklaringen voor bijvoorbeeld, ja, u kent ze zelf waarschijnlijk ook, een personeelstekort. Dus in die zin kan je tevreden zijn met 6 miljoen wat niet is uitgegeven maar in feite is het ook niet geïnvesteerd wat je wel van plan was. Ja, we hebben op sommige punten toch te maken met structurele onderuitputting en we zullen daar in de loop naar de begroting 2024 ook met oplossingen voor komen om daar die structurele onderuitputting tegen te gaan. Dat nog even als reactie.

Mevrouw Woudstra (D66): Ja, dan hoor ik een toezegging namelijk, dat er daar op teruggekomen wordt. En hebt u daar een termijn en een moment voor inderdaad?

De voorzitter: Mijnheer Van Damme.

Wethouder de heer Van Damme: Bij de begrotingsbehandeling.

De voorzitter: Mooi. Ik heb verder niets voor de overige collegeleden gehoord. Mijnheer Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Ik hoorde twee vragen. Een wat grote vraag maar ik zal die niet in diezelfde grootheid beantwoorden als u mij toestaat namelijk een visie op de bereikbaarheid van RijswijkBuiten. Ik denk dat die eigenlijk best wel goed is. Sterker nog, het is misschien wel een van de meest bereikbare stukjes van de regio met alle vervoersmodaliteiten, inclusief fiets en auto, et cetera. Ik heb over het ov zonet al iets gezegd. We hebben mobiliteit of een plan waarbij de ontsluiting van RijswijkBuiten is vastgesteld in het bestemmingsplan en dat zijn we gewoon aan het uitvoeren. En het is zo dat in Parkrijk het gevoel bestaat in ieder geval dat niet iedereen de auto voor de deur kan zetten maar dat is iets anders dan de bereikbaarheid. Wij durven ook, morgen gaat, is misschien wel leuk om te vertellen voor degene die het nog niet heeft opgepikt, morgen gaat de Rijswijksche Vlechterij in de verkoop. Dat zijn negen woningen in de hoek bij Geworteld Wonen tegen Delft aan. En ook daar vinden de potentiële kopers die zich al gemeld hebben, juist de bereikbaarheid eigenlijk wel heel interessant, ook in die hoek zelfs nog. Dan een vraag van de heer Weterings. Maar nog even terug naar de heer Majjaoui, misschien kunnen we daar wel over doorpraten overigens hoor, over hoe u daartegenaan kijkt en hoe we dat zouden kunnen verbeteren. De heer Weterings over de MRDH-stukken. Nou, we hebben de BO MIRT systematiek, ik zal niet uitleggen wat dat is, met die 4,8 miljard. Daar was dit gewoon geen onderdeel bij al die partners die aan tafel zaten. Maar de Prinses Beatrixlaan, die staat nog steeds in de begroting van de MRDH voor x aantallen miljoenen. Dus nou, ik denk dat dat nog steeds heel mooi is en daar letten we wel op dat dat blijft staan, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zou ik zeggen, dan kunnen we dit agendapunt afsluiten en vervolgen we de discussie in het Kaderdebat van 4 juli a.s..

5. Sluiting

De voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt 5, dat is de sluiting. Wil ik hierbij de vergadering sluiten. Dank u wel.